

آماده سازی کتاب
هنر نمایه سازی

گفت و گو با حجت الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری؛
رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

فرهنگ سازی برای نسخ خطی

جایگاه مهم و قابل توجه نسخ خطی بر هیچ پژوهشگر، محقق و اهل کتابی پوشیده نیست. وقتی ایران به عنوان دومین کشور دارنده بیشترین نسخ خطی در کل جهان مطرح می شود، انتظار می رود که سبزلان توجه خاصی به این مهم داشته باشند. اسامی نیز چون سنت هرساله هفته کتاب بک روز را به نسخ خطی و همچنین حامیان نسخ خطی اختصاص داده اند. بررسی وضعیت نسخ خطی در ایران و تأثیر هفته کتاب و برنامه های که در این سالها در ارتباط با نسخ خطی برگزار شده، بهانه گفت و گو با حجت الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری - رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی - است.

روزگاری از روزهای بیست هزار فرسنگ را با «انالیس» در زیر دریاها سفر کرد تا دانشمندان و فناوریان سالها بعد رویای او را به حقیقتی در دسترس بدل کنند. از آن روزگار تاکنون فاصله روزها تا حقیقت آنقدر کم شده است که اگر نویسنده ای جوس خلق اثری مانند بیست هزار فرسنگ زیر دریا، به سرش بزند...

گفت و گو با مجید صیادی، مدیرکل اداره مراکز و روابط فرهنگی

از آنان که خود را وقف نشر کرده اند

همه ساله در هفته کتاب از خادمان نشر کشور توسط معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تقدیر می شود. انتخاب این افراد طبق شرایط و آیین نامه ای است که هر ساله صورت می گیرد، اما این که این شرایط بر چه اصولی انتخاب می شود، و یا به طور کل خادمان نشر که یک سر فصل کلی است، دارای چه تعریف و ویژگی هایی است محور گفت و گویی است که با مجید صیادی انجام شده است.

یادداشت

خادمان نشر در دنیای مجازی

روزگاری از روزهای بیست هزار فرسنگ را با «انالیس» در زیر دریاها سفر کرد تا دانشمندان و فناوریان سالها بعد رویای او را به حقیقتی در دسترس بدل کنند. از آن روزگار تاکنون فاصله روزها تا حقیقت آنقدر کم شده است که اگر نویسنده ای جوس خلق اثری مانند بیست هزار فرسنگ زیر دریا، به سرش بزند...

نظام صنفی؛ سایه بانی که خادمان نشر ندارند

گزارشی از پیامدهای حاصل از نبود نظام صنفی منسجم برای اهالی کتاب

<p>کتابخانه ای با ۴۳۰۰۰ جلد کتاب</p> <p>مرکز کرمان شناسی</p> <p>چهره ها و کتاب ها</p> <p>سید محمود توحیدی (ارفع)</p>		<p>تاریخ ده هزار ساله کرمان</p> <p>نگاهی به منابع و دوره ها</p> <p>گفت و گو با دکتر شمس الدین نجمی نویسنده کاشمار تاریخ کرمان</p>
---	--	--

ملک احمدی در تجلیل از کتابداران نمونه:

تصویب قانون جدید، مشکلات کتابخانه ها را حل می کند

گفت و گو با محمدعلی علومی؛ پژوهشگر و طنزپرداز

آدم دلش خوش می شود و صبر می کند!

تجلیل از خادمان نشر

باید هر روز از آنها تجلیل شود

زیگرید لطفی، همایون صنتعی زاده، حسین مشتاق کیخسرو شاپوری، کامیار عابدی، جویا جهانبخش، احمد غلامی، دکتر کاووس حسینی، حسین سمیرت، هرمز پوربهری، دکتر محمود یوسف تاتی، محمود آقاچایزاده، کاشی چی عبدالله علاءه و محسن باقرزاده، محمد مهدی تسلیمیان، حسن عباسی، حسین حسین پور، فروغ نورفرجی، محمدحسن سائینور، علی اکبر شینگت، محمد اکبرزاده چینی غوثیان، شهاب متین رضا، قاسم فرخ رو در باز همین دوره هفته کتاب خادم نشر شناخته شدند.

دانشنامه جهان اسلام

جلد هفتم

مقتضی شد

مرکز پیشش
فرومگاه کتاب مرجع تهران - نمایانان لاسطین جالاتر از میدان لاسطین شماره ۱۲۸
تلفن و پور نکلر ۰۲۱-۸۱۲۲۷۸-۸۱۲۲۷۸

تجلیل از خادمان نشر

باید هر روز از آنها تجلیل شود

یازدهمین دوره تجلیل از خادمان نشر کشور در پنجمین روز از هفته کتاب عصر روز گذشته با تقدیر از ۲۳ خادم نشر در سالن اجتماعات معاونت بینالمللی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد.

محمدعلی شاعری، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم با تجلیل از خادمان نشر گفته: بزرگداشت خادمان نشر به این امید انجام می‌شود تا مستحقان موفقی گذشته از نی گذشت، شویو و باید توجه کرد کسانی که با داک پیچیدگی های زمان بتوانند جلوی پرونده همیشه قایل بگذرند.

وی افزود این برنامه شکر و تجلیل از کسانی است که عمر شان را در جهان غیرغربی صرف کرده‌اند کسانی که با حفظ ریشه‌ها در کشور خود می‌مانند و در دنیای مدرن حرف خود را می‌زنند. از این باب هر روز تجلیل شود.

شاعری با طرح این پرسش که چگونه کتاب وارد زندگی مردم می‌شود، گفت: وقتی تاریخ نشر کشور را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم کتاب در آن جایگاه ویژه‌ای داشته است.

وی در ادامه به حقه قلمی کتاب از تاریخ ایران باسلام اشاره و اظهار کرد: اولین کتابی که مسلمانان با آن آشنا می‌شوند، قرآن کریم است. به مرور زمان کتاب‌هایی از این نوع توسعه یافت و مجموعه کتاب‌های دینی راه وجود آورد.

تالیفات سیاسی از کتاب، مورد دیگری بود که شاعری به آن پرداخت و گفت: فرمانروایان و حکمرانان باوقی که به برخی مورخان می‌دادند، نوعی تاریخ نویسی و البته به قدرت را به وجود آوردند.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین ترویج و ثبت دانش و معرفی دستاوردهای علمی را جنبه قابل بررسی

اسامی برگزیدگان

یازدهمین دوره تجلیل از خادمان نشر کشور عصر روز گذشته در سالن اجتماعات معاونت بینالمللی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد.

در یازدهمین دوره هفته کتاب، ۲۳ نفر به عنوان خادم نشر معرفی شدند: زیگنید طیفی، مترجم، همایون صنعتی‌زاده، مترجم؛ حسین مشتاق و کیسرو شاپوری، ویراستار؛ فنی؛ کامیار عابدی، منتقد؛ جویا جهانشیر، منتقد و مصحح؛ احمد غلامی، نویسنده و منتقد؛ دکتر کاروس حسن‌فی، شاعر و نویسنده؛ حسین سمرت، کتابدار و کتاب‌شناس؛ هرمز بوشهری، ویراستار؛ دکتر محمود یوسف‌نای، خادم نشر؛ محمود آقاچیان‌زاده کاشی‌چی، عبدالله غلامی و محسن یازفرازه ناشر و کتاب فروش؛ رحیم‌محمدی تسلیحیان، کتاب فروش؛ حسن عارسی، حسین حسین‌پور، بر فرغ توتونچی، مدیر چاپ، محمدحسن سیبوری، علی اکبر شیرینک و محمداکبرزاده چینی فروشان، لئونگراف و شهاب نیش‌رضا و قاسم فرخ‌ور، مصحف.

باز هم یک اتفاق

خبر

فیروز در پنجمین روز هفته کتاب، گویمرث امیری رئیس مرکز مطالعات فرهنگی بین‌المللی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی،

در دانشگاه علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی سخنرانی خود را به کتاب‌های حوزه انقلاب اختصاص داد. وی با اشاره به تاریخ ششماه حوادث ایران از دوران پهلوی تا امروز، اظهار کرد: هادیات انقلاب اسلامی یکی از آبیانات حجابی است چرا که این کتاب‌ها توسط نویسندگان داخلی و خارجی اعضا از مراکز و مخالف نگاشته شده است. مسؤول مرکز پژوهش‌های ایران باستان با اشاره به تعداد بیشتر کتاب‌های خارجی این حوزه نسبت به کتاب‌های داخلی گفت: به دلیل تکثر و تنوع دیدگاه‌ها، ضریب محتای سخن امروز در مورد حوادث و پیامدهای آن دوره بسیار پایین می‌آید یا جایی که امروز پس از ۲۵ سال با این تعداد میانی می‌توانیم نگاه واقعی‌تری به مسائل انقلاب داشته باشیم.

خبر

ساعت ۹:۲۵ یک‌برخ دیگر فراز است میگزیدی درباره کتاب‌های حوزه انقلاب در دانشگاه علوم اقتصادی و سیاسی، دکتر محمدباقر حسنت‌زاده به تدریس انقلاب اسلامی می‌پردازد. فیروز این کلاس با پیروی دکتر گویمرث امیری پژوهشگر و رئیس مرکز مطالعات فرهنگی اکیومرث امیری، مؤلف میگزید از تأخیر سه ساعته برنامه خبر می‌دهد.

ساعت ۱۳ هر سه شنبه، ساعت ۱ بعداز ظهر در اتاق ۲۱۲، واقع در طبقه دوم دانشگاه علوم اقتصادی و سیاسی، دکتر محمدباقر حسنت‌زاده به تدریس انقلاب اسلامی می‌پردازد. فیروز این کلاس با پیروی دکتر گویمرث امیری پژوهشگر و رئیس مرکز مطالعات فرهنگی بین‌المللی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی می‌دهد.

ساعت ۱۳:۰۰ **میزگرد با کلاس** فقط حضور یک استاد مدعو برای بیان بخشی از سرفصل‌های درسی، پارامتر مناسبی برای ارزیابی یک کلاس درس محسوب می‌شود، اما وقتی از یک هفته قبل خبر از برگزاری میگزید با حضور ۴ استاد از نام‌های دکتر محمد غفوری، دکتر محمدباقر رحمت‌زاده، دکتر محمدسلا کسری‌ای داده می‌شود و در آن روز شما شاهد یک کلاس درس با حضور دو استاد ۲۰ دانشجو باشید بچگونگی **میزی** **کلاس**

مسؤول دفتر نشر دانشگاه علوم سیاسی با وجود تراشگی از اینکه سخن به او اخیر می‌گردد این برنامه مناسب تلاش خود را برای ورود فیلسرفران به مجموعه دانشگاه‌های کرمی کرده اما آخرین اتفاق برنامه مشابهی در روز اول هفته کتاب با موضوع احوالی مشابه توسط همین مؤلفی برگزار شد که از روز گذشته اتفاق است: استام اتفاق امروز...

بخش خصوصی متولی تمامی برنامه‌های هفته کتاب در کرمانشاه

در یازدهمین دوره هفته کتاب در استان کرمانشاه در یک حرکت بی‌سابقه بخش خصوصی اجرای تمام برنامه‌ها برعهده داشت. رحیم جعفری معاون فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگویی اختصاصی با خبرنگار هفته کتاب بیان با مطالب گفت: استان کرمانشاه، بخالت خاصش نداشت و سعی کرد فقط بخش خصوصی در تمام شهرستان‌های استان فعالیت گسترده‌ای انجام دهد.

وی با تشکر از مرکز ترویج کتاب‌های سبوریان در برگزاری نمایشگاه‌ها، به تاریخ افتتاح آنها اشاره کرد و گفت: «از ۸۰۰ نمایشگاه‌ها شروع شده و تا پایان آفریاد هم به دلیل استقبال قوی العاده ادامه خواهد داشت.»

پایگاه اطلاع رسانی
www.prcm.gov.ir

آخرین اخبار حوزه فرهنگ، هنر و ارتباطات
و اقتصادی مراجعه

ارسال نظرها و پیشنهادها

آشنایی با مقالات و قوانین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پیوند با سایر پایگاه‌های اطلاع رسانی فرهنگ

پيام کبر ۳۹۸۳۹۲۷
ارتباط بی‌مسئله با مسئولان

گفت‌وگو با ۳۹۸۳۹۲۷

راه‌های ارتباطی با نمایندگان حوزه فرهنگ

شماره ۱۵۷
پنجشنبه ۲۰ تیر ۱۳۸۲
۹۵۷
روزنامه اقتصاد

در تقی‌ قدیمی

گفت‌ و گو با حجت‌الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

جایگاه مهم و قابل توجه نسخ خطی بر هیچ پژوهشگر، محقق دارنده بیشترین نسخ خطی در کل جهان مطرح نمی‌شود. انتشار می‌رود که سزولان توجه خاصی به این مهم داشته باشند. اسامی نیز چون مست هرمله هفت کتاب، یک روز را به نسخ خطی و همچنین حمایت نسخ خطی اختصاص داده‌اند. بررسی وضعیت نسخ خطی در ایران و آثار هفت کتاب و برنامه‌هایی که در این سال‌ها در ارتباط با نسخ خطی برگزار شده، بهانه گفت‌وگو با حجت‌الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری - رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی- است.

تقریباً در همه دوره‌های هفته کتاب یک روز به نسخ خطی اختصاص داده شده به اعتقاد شما هدف از این تکرار چه می‌تواند باشد؟

ملت ما سابقه فرهنگی دیرینه و کهنی را دارد به نحوی که آثار بازممانده از فرین گذشته نشان می‌دهد.مسلمان‌ها وپرویزه‌وارپایان نقش چشمگیری را در انتقال دانش بافته کرده‌اند.نسخ خطی بازممانده و میراث آن دوران‌هاست. در عین حال یک نگاه گذشته‌نگر این تلقی را به وجود می‌آورد که مثل امروز و نسل آینده اگر با میراث فرهنگی خودشان آشنا شوند احساس نمی‌کنند ریشه‌های عمیقی در تاریخ بشریت دارند و باطن موضوع نهاجم فرهنگی که امروزه فرهنگ‌های کهن را تهدید می‌کند.مللی را که دارای فرهنگ غنی و ریشه‌دار باشند، تحت تأثیر امواج بیابان برکنی فرهنگ‌سازان نمی‌خورد.فرار نجران‌ها داد از طرف دیگر با خطر مواجه است.چشم گذشته‌نگری تمدن‌ها در مقابل جنگ تمدن‌ها که بسیار مهم است و مورد توجه واقع شده باید گفت که جمع بسیار مهم دریا، بحث گفت‌وگو، تمدن‌ها تمدن اسلامی و نیز تمدن ایرانی همین تحت این نسخه است که مبانی فرهنگ ما را نشان می‌دهد. همچنین این بدان معناست منوجه باشیم ازبانی به نام نسخ خطی در کشورهای اسلامی و ایران وجود دارند که در انتقال دانش بشری نقش و تأثیر بسیار مهمی را داشته‌اند. البته در بحث نسخ خطی به این نگاه نمی‌توان اکتفا کرد چرا که همین امروز هم نسخ خطی منابع علمی مهمی هستند و مثل نسخ چاپی می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند و به همین دلیل است که نسخ خطی در موزه‌ها نگهداری نمی‌شوند. بلکه در کتابخانه‌ها قرار می‌گیرند. به هم تعولای آن که در علم و دانش جدید پیش آمده، شاهد هستیم که محققان به نسخ خطی به عنوان منابع علمی توجه دارند، خصوصاً در شاخه‌های علوم انسانی چون مباحث فلسفی، کلامی و عقیدتی.

بنا بر این اگر هفته کتاب برگزار می‌شود طبعاً باید یک بخش از این هفته را به این منابع مهم اختصاص دهیم؛ منابعی که می‌تواند گام‌های بلندی را در مطرح کردن فرهنگ شرقی، فرهنگ اسلامی و فرهنگ ایرانی داشته باشد.

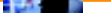
نتیجه این توجه و اهمیت به نسخ خطی چیست؟

نسخ خطی کتاب هستند و هر یک نگاه گذشته‌نگری نمی‌تواند نقش مهمی در استحکام فرهنگ بازممانده داشته و تلاش ما هم در هفته کتاب این است که از این فرصت استفاده کنیم تا مردم درباره این منابع اطلاعاتی شایسته پیدا کنند و منوجه این میراث ارزشمند شوند و سعی می‌کنیم تا مردم نسبت به چگونگی برخورد با نسخ خطی در بحث محافظت و نگهداری آگاه شوند. همچنین تلاش ما کنیم فرصت استفاده محققان و پژوهشگران از این منابع فراهم شود. در عین حال گنجینه‌داران ما، کسانی که نسخ خطی دارند و کتابخانه‌های ما، به فکر حفاظت، مرمت و اطلاع‌رسانی نسخ خطی باشند. به هر حال تمام تلاش ما این است که در هفته کتاب فرهنگ‌سازی کنیم تا ارتباط مشخص و مستندتری در جامعه با این میراث ارزشمند فراهم شود.

هفته کتاب چقدر در میراث و اهدافی که مطرح شد مؤثر بوده است؟
تلاش‌هایی که در زمینه نسخ خطی انجام می‌شود تنها به این یک روز و این یک هفته محدود نمی‌شود. بلکه همه مراکز که دارای نسخ خطی هستند یا به نوعی با این نسخ در ارتباط هستند، در طول سال فعالیت‌هایی قابل توجه می‌دارند. از جمله کتابخانه در سال گذشته سیسیار مقدماتی نسخ خطی را برگزار کرد و در آنجا اسامی نسخ خطی در هشت کمیسیون فرعی مطرح شد که نتایج آن آثار قابل توجهی داشتند. همچنین در همین کتابخانه مجله‌ای تخصصی در زمینه نسخ خطی منتشر می‌شود که در داخل کشور و خارج کشور مورد استفاده واقع می‌شود. همچنین در زمینه اجاره و کتبخانه نسخ خطی فعالیت‌هایی داشته‌ایم و این تلاش‌ها به فضای فرهنگی جامعه تزریق شده و آثار مثبتی را به همراه داشته است. باید گفت در این سال‌ها شاهد تلاش‌هایی در راستای توجه به نسخ خطی در کتابخانه‌های مختلف

روایت‌ها

در تقی‌ قدیمی

گفت‌ و گو با حجت‌الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

فرهنگ‌سازی برای نسخ خطی

هشتم که سابق بر این مرسوم نبوده است.

دوباره نسخ خطی خارج از کتابخانه‌های عمومی و دولتی چه نقری شده است؟

امیدواریم با شکل‌گیری فرهنگ تمدیل با مجموعه‌های خصوصی با افرادی که نسبت به نسخ خطی داناتر فرستی فراهم شود که از آثار موجود آنها نیز استفاده شود. در عین سبست به از این رفتار آنها نیز تکثیر و انباشده شود. چرا که متأسفانه نسخ خطی مجموعه‌های خصوصی در وضعیت نامناسبی قرار دارند. در بازدهایی که از بعضی استان‌ها شده شاهد وضعیت رقت‌آور نحوه برخورد و نگهداری نسخه‌های خطی بسیار با ارزش بوده‌ایم و امیدواریم حرکت‌هایی که در کتابخانه‌های بزرگ درباره نگهداری و حفاظت آثار خطی به وجود آمده، به مجموعه‌های شخصی نیز سرایت نمایند.

مهم‌ترین اتفاق جدیدی که در حوزه نسخ خطی شکل گرفته چیست؟

منبع بسیار مهم درباره بحث گفت‌ و گو تمدن‌ها، تمدن اسلامی و نیز تمدن ایرانی همین نسخ خطی است که مبانی فرهنگ ما را نشان می‌دهد

شاید به از گفت چگونگی استفاده از نسخ خطی توسط محققان و پژوهشگران نکته قابل توجهی است. سابقاً نسخ خطی شخصی بر اختیار محقق قرار می‌گرفت که امروزه با یکرو فیلم کردن نسخه خطی در بسیاری از کتابخانه‌ها، این امکان وجود دارد که هم محقق و برخی از هر نسخه‌ای بهره‌برداري کنند و با این توانمندی دیگر ترازوی به اصل نسخه نیست و در عین حال دیگر نگارنی فرسوده شدن و از بین رفتن نسخ نیز از بین رفته است. به عنوان مثال ۹۰ درصد کتاب‌های خطی کتابخانه مجلس تبدیل به یکرو فیلم شده و این فرست فراهم شده است که نسخه‌های خطی بر روی سی‌دی کپی شوند تا در اختیار محقق قرار گیرند. البته این اتفاق برای همه کتابخانه‌ها هنوز عملی نشده است و اسناد در لیبلاز طرفه ایران مطرح شده که برای استفاده از نسخ خطی باید از فکر طبعی فرسوی این استفاده شود که مورد استقبال هم واقع شد. البته کتابخانه‌های ما به این سبست می‌روند که محقق با اصل نسخه خطی در ارتباط باشد و باطنی بزرگ دسترسی به نسخه خطی از بین می‌رود که این بسیار با ارزش است.

توجه و رسیدگی به نسخ خطی در اختیار مجموعه‌های خصوصی به چه صورت است؟

در این زمینه هم البته توجه‌هایی برداشته شده است. طریحی در مجلس مطرح شد به عنوان ثبت و تملک نسخ خطی که متأسفانه آن طرح خوبی کارشناسی نشده بود و مسکوت ماند. البته این مسکوت ماندن آن طرح جای خوبی نمی‌دارد چرا که اگر بحث بررسی مملکت برود مطرح می‌گردد. قطعاً باید گفت عملی مردم برنامه می‌شد. وقتی بخوانیم به مردم حکم کنیم که دارای خودتان را بسوزند و تحویل بدهید. خصوصاً دارای‌هایی که احساس شود مکتبش مخرم شناخته نشده و مورد تعرض واقع شده، باطنی نتیجه‌ای نخواهد داشت.

تصور می‌کنید چه باید کرد؟
به اعتقاد من باید از طرح بحث‌هایی مثل ماده قانونی آماده واحد و ابزارهایی که مردم را به ثبت نسخ خطی مجبور می‌کند بهره‌بر برد. خصوصاً آنکه در آن ماده قانونی به علت عدم بررسی کارشناسانه کلمات ترساننده‌ای مثل تصادف و توقیف هم وجود داشته باشند. این اثری ملی دارد و در بسیاری از کشورها نیز تجربه شده و نتیجه‌اش این بوده که مردم نسبت به نسخ خطی را کشورها نیز کرده‌اند. این وضعیت بسیار نامناسبی داشته و گفته‌اند که باعث نابودی نسخ شده است.

بنا بر این تصور می‌کنید عملی‌ترین روش برای جلوگیری از خروج یا از بین رفتن این نسخه‌ها چیست؟

به نظر من باید فرهنگ‌سازی کرد. باید به مردم گفت که نسخه خطی چیست. باید برای مردم روشن شود که نسخه خطی تا چه حد مزایای و تأثیرهای است و تا چه حد به عنوان کتاب مطرح است و بحث مالکیت آن چقدر مهم و قابل توجه است.

این‌گونه مسائل وقتی در ذهن مردم تعریف شود دیگر ترازوی به ماده قانونی نیست. باید فضایی ایجاد کرد که وقتی مردم می‌بینند نسخه‌های در اختیارشان به مرور در حال از بین رفتن است، خودشان نسخه را با اعتقاد کامل به ما می‌سپارند. این برای مردم یک فرهنگ شود. اگر به مردم بگوییم چیزی وجود دارد که می‌تواند نسخه خطی را به صورت امانت به آنها بسپارد، تا از بین نرود و هر وقت که خودشان می‌توانند پس بگیرند، رسته فرهنگ‌سازی درباره نسخ خطی فراهم می‌شود.

برای ایجاد این فرهنگ طی این سال‌ها چه کرده‌اید و چطور اطلاع‌رسانی نموده‌اید؟

همواره در طول سال برنامه‌های متفاوتی از جمله معاضه، برگزاری نمایشگاه‌های مختلف و حضور در مجموعه علمی و فرهنگی در سراسر کشور داریم. دو مجله منتشر می‌کنیم و البته باید به این نکته هم اشاره نمود که تمام مردم ما درگیر موضوع نسخ خطی نیستند و صرفاً افراد خاص با تفکرات و عقاید‌هایی خاص یا این مقوله در ارتباط هستند و تصور می‌کنیم که آنها به نوعی با جملات مربوطه، معاضه‌ها، مراسم و نمایشگاه‌ها در ارتباط هستند.

البته باید اذعان داشت که علاوه به مشکلات موجود از جمله مشکلات مالی، صیای باید گرفته شود. مردم نوسازان در هر صورت ما تلاش‌هایی می‌کنیم. به عنوان مثال اسامی برای هفت کتاب کمپوین بزرگوار نگارنی آری تهیه کردیم تا مردم خیلی قشود در مورد نسخ خطی و چگونگی نگهداری آن تهیه کردیم. اما در کنار مردم در سراسر کشور برای کرده‌ایم که همین سال‌ها با دارندگان نسخ خطی در ارتباط بوده‌ایم و نیتش کرده‌ایم که آنها خدمات بهمی‌ملکات به خدمت‌های استاندارد داریم تا افراد کتاب‌هایشان را بیازند. خدمت‌هایی کنند. بعد تعویلی بگیرند. گروه‌هایی تنظیم کردیم تا با نمایندگان در استان‌ها در ارتباط باشند تا از کتاب‌های شخصی یکرو فیلم بگیرند. چرا که اگر مردم کتاب‌هایشان را به کتابخانه‌ها بدهند، این صورت‌سجری‌ای اتفاق نگه‌داری می‌شود.

هر از چندنگاهی مقامات، بزرگان مکتبی و با میهناتن خارجی از مراکز نگهداری نسخ خطی بازدید به عمل می‌آورند. این امکان وجود دارد که از این گنجینه‌ها به چنین بازدیدکنندگانی هدایای داده‌شود؟

به هیچ عنوان چرا که وقتی کسانی وره کتابخانه می‌شود نش و توت می‌شود، چرا امثال دولتی می‌شود و گفته‌اند، در این امثال قانوناً با جرم است و مجازات دارد. اتفاقاً چشم امید‌دارن این زمینه همواره به سزولان است و امیدواریم اگر چیزی هم‌دردن‌یاب آنها هستیم می‌شود. به این کتابخانه‌ها و مراکز اهدا کنند.

برای اینکه نسخ خطی از کشور خارج نشود چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟

کتاب خطی باید مثل هر شیء دیگر با احتی خرید و فروش شود یعنی مردم باید در این زمینه آزاد باشند و این آزادی نباید از مردم گرفته شود. باید به امثال مردم سرکنشی شود. همچنین باید مراکزى داشته باشیم که بتوانند این نسخ را از مردم خریداری نمایند و محصول باید با مباحث نسخه خطی مطری رفتار شود که علامت‌ها به ارتباط شود. چرا که به هیچ عنوان با زور و اسیر از این زمینه موفق نخواهیم شد. **حمایت نسخ خطی بوده‌ایم آیا این موضوع تل فشارت در تمدن گروه‌های مختلف است که این دوران گروه‌های مختلف را در زمینه‌های متفاوت تشکیل می‌دهد و این توجه به تشخیص دهده که اسامی بزرگ زمینه با محور خاص یک گروه دارای تشخیص دهده که اسامی بزرگ زمینه با محور خاص فعالیت زبانی صورت گرفته و فکر می‌کنند نباید پهر است تا سال بعد سر کنند که بعد کار دیگر مطرح شود. باطنی در آن محور دارای انجام نمی‌شود و همین دلیل گروه‌های گوناگونی و تقاضی نیست چرا که تلاش می‌شود اگر کاری به عنوان نمونه بر یکدیگر مطرح می‌شود، در آن محور اسود و فکر باید شد و باطنی باید حداقل‌هایی را داشته باشد و همه این فعالیت‌یاب گروه‌های دارای است.**

هر از چندنگاهی مقامات، بزرگان مکتبی و با میهناتن خارجی از مراکز نگهداری نسخ خطی بازدید به عمل می‌آورند. این امکان وجود دارد که از این گنجینه‌ها به چنین بازدیدکنندگانی هدایای داده‌شود؟

به هیچ عنوان چرا که وقتی کسانی وره کتابخانه می‌شود نش و توت می‌شود، چرا امثال دولتی می‌شود و گفته‌اند، در این امثال قانوناً با جرم است و مجازات دارد. اتفاقاً چشم امید‌دارن این زمینه همواره به سزولان است و امیدواریم اگر چیزی هم‌دردن‌یاب آنها هستیم می‌شود. به این کتابخانه‌ها و مراکز اهدا کنند.

برای اینکه نسخ خطی از کشور خارج نشود چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟

کتاب خطی باید مثل هر شیء دیگر با احتی خرید و فروش شود یعنی مردم باید در این زمینه آزاد باشند و این آزادی نباید از مردم گرفته شود. باید به امثال مردم سرکنشی شود. همچنین باید مراکزى داشته باشیم که بتوانند این نسخ را از مردم خریداری نمایند و محصول باید با مباحث نسخه خطی مطری رفتار شود که علامت‌ها به ارتباط شود. چرا که به هیچ عنوان با زور و اسیر از این زمینه موفق نخواهیم شد. **حمایت نسخ خطی بوده‌ایم آیا این موضوع تل فشارت در تمدن گروه‌های مختلف است که این دوران گروه‌های مختلف را در زمینه‌های متفاوت تشکیل می‌دهد و این توجه به تشخیص دهده که اسامی بزرگ زمینه با محور خاص یک گروه دارای تشخیص دهده که اسامی بزرگ زمینه با محور خاص فعالیت زبانی صورت گرفته و فکر می‌کنند نباید پهر است تا سال بعد سر کنند که بعد کار دیگر مطرح شود. باطنی در آن محور دارای انجام نمی‌شود و همین دلیل گروه‌های گوناگونی و تقاضی نیست چرا که تلاش می‌شود اگر کاری به عنوان نمونه بر یکدیگر مطرح می‌شود، در آن محور اسود و فکر باید شد و باطنی باید حداقل‌هایی را داشته باشد و همه این فعالیت‌یاب گروه‌های دارای است.**

شماره ۱۵۷

پنجشنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۲

روایت‌ها

در تقی‌ قدیمی

نگاره‌ای از سید محمدعلی احمدی ابهری

گفت‌ و گو با حجت‌الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

جایگاه مهم و قابل توجه نسخ خطی بر هیچ پژوهشگر، محقق دارنده بیشترین نسخ خطی در کل جهان مطرح نمی‌شود.

انتشار می‌رود که سزولان توجه خاصی به این مهم داشته باشند.

اسامی نیز چون مست هرمله هفت کتاب، یک روز را به نسخ خطی و همچنین حمایت نسخ خطی اختصاص داده‌اند.

بررسی وضعیت نسخ خطی در ایران و آثار هفت کتاب و برنامه‌هایی که در این سال‌ها در ارتباط با نسخ خطی برگزار شده، بهانه گفت‌وگو با حجت‌الاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری - رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی- است.

تقریباً در همه دوره‌های هفته کتاب یک روز به نسخ خطی اختصاص داده شده به اعتقاد شما هدف از این تکرار چه می‌تواند باشد؟

ملت ما سابقه فرهنگی دیرینه و کهنی را دارد به نحوی که آثار بازممانده از فرین گذشته نشان می‌دهد.

مسلمان‌ها و پرویزه‌وار پایان نقش چشمگیری را در انتقال دانش بافته کرده‌اند.

نسخ خطی بازممانده و میراث آن دوران‌هاست.

در عین حال یک نگاه گذشته‌نگر این تلقی را به وجود می‌آورد که مثل امروز و نسل آینده اگر با میراث فرهنگی خودشان آشنا شوند احساس نمی‌کنند ریشه‌های عمیقی در تاریخ بشریت دارند و باطن موضوع نهاجم فرهنگی که امروزه فرهنگ‌های کهن را تهدید می‌کند.

مللی را که دارای فرهنگ غنی و ریشه‌دار باشند، تحت تأثیر امواج بیابان برکنی فرهنگ‌سازان نمی‌خورد.

فرار نجران‌ها داد از طرف دیگر با خطر مواجه است.

چشم گذشته‌نگری تمدن‌ها در مقابل جنگ تمدن‌ها که بسیار مهم است و مورد توجه واقع شده باید گفت که جمع بسیار مهم دریا، بحث گفت‌وگو، تمدن‌ها تمدن اسلامی و نیز تمدن ایرانی همین تحت این نسخه است که مبانی فرهنگ ما را نشان می‌دهد.

همچنین این بدان معناست منوجه باشیم ازبانی به نام نسخ خطی در کشورهای اسلامی و ایران وجود دارند که در انتقال دانش بشری نقش و تأثیر بسیار مهمی را داشته‌اند.

البته در بحث نسخ خطی به این نگاه نمی‌توان اکتفا کرد چرا که همین امروز هم نسخ خطی منابع علمی مهمی هستند و مثل نسخ چاپی می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند و به همین دلیل است که نسخ خطی در موزه‌ها نگهداری نمی‌شوند.

بلکه در کتابخانه‌ها قرار می‌گیرند. به هم تعولای آن که در علم و دانش جدید پیش آمده، شاهد هستیم که محققان به نسخ خطی به عنوان منابع علمی توجه دارند، خصوصاً در شاخه‌های علوم انسانی چون مباحث فلسفی، کلامی و عقیدتی.

بنا بر این اگر هفته کتاب برگزار می‌شود طبعاً باید یک بخش از این هفته را به این منابع مهم اختصاص دهیم؛ منابعی که می‌تواند گام‌های بلندی را در مطرح کردن فرهنگ شرقی، فرهنگ اسلامی و فرهنگ ایرانی داشته باشد.

نتیجه این توجه و اهمیت به نسخ خطی چیست؟

نسخ خطی کتاب هستند و هر یک نگاه گذشته‌نگری نمی‌تواند نقش مهمی در استحکام فرهنگ بازممانده داشته و تلاش ما هم در هفته کتاب این است که از این فرصت استفاده کنیم تا مردم درباره این منابع اطلاعاتی شایسته پیدا کنند و منوجه این میراث ارزشمند شوند و سعی می‌کنیم تا مردم نسبت به چگونگی برخورد با نسخ خطی در بحث محافظت و نگهداری آگاه شوند.

همچنین تلاش ما کنیم فرصت استفاده محققان و پژوهشگران از این منابع فراهم شود. در عین حال گنجینه‌داران ما، کسانی که نسخ خطی دارند و کتابخانه‌های ما، به فکر حفاظت، مرمت و اطلاع‌رسانی نسخ خطی باشند.

به هر حال تمام تلاش ما این است که در هفته کتاب فرهنگ‌سازی کنیم تا ارتباط مشخص و مستندتری در جامعه با این میراث ارزشمند فراهم شود.

گفت و گو

ماریا مجید

همه ساله در هفته کتاب از خادمان نشر کشور توسط معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تقدیر می‌شود. انتخاب این افراد طبق شرایط و آیین‌نامه‌ای است که هر ساله صورت می‌گیرد اما این که این شرایط بر پایه چه اصولی تعیین می‌شود، و یا به طور کل خادم نشر که یک سرموظل کلی است، دارای چه تعریف و ویژگی‌هایی است محور گفت‌وگویی است که با مجید صیادی از مسؤولان برگزاری روز «کتاب، پدیدآورندگان، خادمان نشر و حامیان تسخ عطفی» انجام شده است.

گفت وگو با مجید صیادی، مدیرکل ادارهٔ مراکز و روابط فرهنگی

از آنان که خود را وقف نشر کرده‌اند

این دوره **پایه‌خارج‌های خوشی** یا **دوره‌های قیل داشته** باشد. این را که می‌گویم مربوط به اسامیل بیست سال گذشته هم بوده است و آن تغییر و ثبات در نحوه انتخاب افراد بوده است. دوره دوم است که برای انتخاب از همه شکل‌های صفتی نشر کشور کمک گرفته‌ایم. ادارات کل استان‌ها را با اسامی نامه و آیین‌نامه خیرباد کرده‌ایم و خواستیم که اگر کسانی در شهرستان‌ها هستند و ویژگی‌هایی دارند که از نظر ما مغفول مانده است، معرفی کنند و موقع انتخاب هم در ترکیب داری از نظرات مختلف به دلیل شاسنت بیشتری که دارند استفاده می‌کنیم.

تشکیل‌های صفتی نشر یعنی همان انتخابیه‌ها تاثر از و تعابری‌های تاثر از؟
بله از انتخابیه‌ها تاثر از کتابفروشان تهران، شرکت تعاونی نشران استان‌ها مانند پایتختی بودند که در آن جلسه حضور داشتند. تاثر از یکی در نحوه جمع آوری اطلاعات بود که به موجودی اداره انتشارات کردیم. هم از تعاونی‌ها هم به ادارات کل استان نامه کردیم که فرم‌ها را تکمیل کنند و بر برگرداندند. خوب اینها جمع اولی اطلاعات ما بود.

یعنی علاوه بر اطلاعات خود به انتخاب و اطلاعات نهادهای دیگر نظیر اصنافی توجه کرده‌اید. ضرورت این توجه در چه بوده؟
جمع آوری اطلاعات دقیق‌تر شد. تا آن وقتی از بین کسانی که واجد شرایط هستند می‌خواهیم کسی را انتخاب کنیم با نظر اصناف و ادارات کل این صورت می‌گیرد که کار دقیق‌تری انجام خواهد شد. این اقدامات تعاونی بود که فکر می‌کنم در کیفیت کار مؤثر بوده است.

یعنی قطعاً مواردی

پیش آمده در این مدت

که بخشی از شرایط

انتخاب تحت الشعاع

موردی قرار بگیرد

به چه صورت؟

به این ترتیب که افرادی که سال گذشته و اسامیل معرفی داشتند مورد قبول اصناف خود بوده‌اند یعنی مصنف پذیرفته است که اینها خادمان نشر کشور بوده‌اند. در این حوزه یادآوری این نکته هم ضروری است که ما سالانه نمی‌توانیم همه خادمان را معرفی کنیم. مثلاً در حوزه نشر هر سال باید دو نفر را معرفی کنیم و این به آن معنا نیست که کسان دیگری وجود ندارند. قطعاً کسان دیگری هم هستند، منتها برای هر سال کسانی که اولویت بیشتری دارند معرفی می‌شوند. در شهرستان هم همین سابقه بنابراین به معنای برگزاری مسابقه یا امتحان نیست. گذشته افراد سابقه کارشان و خدماتی که انجام داده‌اند از برای ما می‌شود.

این انتخاب که تنها دو نفر برگزیده شوند چه محدودیت‌ها و مشکلاتی را قرار می‌دهد؟

حالا همه‌است که موردتذکره بگذرانند، منتها به دلیل محدودیت تعداد کم مجبوریم دو نفر از تهران و دو نفر از شهرستان‌ها در هر حوزه‌ای انتخاب کنیم که انتخاب سخت‌تر می‌شود و الا اگر قرار بود همه افراد انتخاب شوند، کسانی هستند که هم‌طور افرادی هستند که معرفی می‌شوند اما با این شرایط کسانی که امتیاز بیشتری دارند و با نامزدان مستفان آنها را تأیید می‌کنند، سال بعد معرفی شوند.

آیا این اتفاق افتاده که در طول زمان انتخاب، به چیزی جز شرایط

انتخاب توجه شود؟

مظفریان را متوجه نمی‌شوم.

یعنی قطعاً مواردی مورد نظر دارید.

انتخاب به بحث الشعاع مورد نظر قرار بگیرد. مسکن است. منظور شما همین باشد و من بخوامم به زبانی دیگر توضیح بدهم، صورت موردی به بیمه که چهارتن هستند که واقعاً سرپرستان خیلی نزدیک به است. حالا نمی‌شود گفت کاملاً یکسان اما خیلی نزدیک به هم هستند ولی مامنی توانیم هر چهار نفر را در یک سال معرفی کنیم اینجا چیزی کم‌وفراوان می‌آید دو نفر برای این دوره حذف می‌کنند و نفری را برای گرفتن که متأسفانه بیشتر است و اینها بیشتر هستند. این حالت اتفاق می‌افتد که جمیع یا محدودیت این چیزی رویه رو است و یکسری ویژگی‌هایی را که این افراد دارند مد نظر قرار می‌گیرد.

خادمان نشر یعنی چه؟

یعنی می‌خواهند بدانند که معرفی‌شان چیست؟

یعنی می‌خواهم بدانم براساس کدام تعریف یا سرفصل‌ها عدلای از افراد را

انتخاب می‌کنید و لقب خادم نشر را به آنها می‌دهید؟

صفتی است که می‌دهم فکر می‌کنم این ماجر ا‌احل می‌کند چون این سوال مهم است، یعنی خادم نشر در انتخاب همین لفظ نهفته است.

بیشتر در عمل این گونه بوده است و همین هم یک رویه شده است که

خادم نشر کسی است که عمیری او در خدمت نشر بوده است.

یعنی فقط کسی که عمیری او در خدمت نشر بوده برمی‌گزینید یعنی

مادان کتاب به‌لای انتخاب است؟

بیشتر مثال داریم، مسکن است. الا آن یک ناشر خوب و فعال هم نیستند که هیچ سال است در صورت نشر فعالیت می‌کنند و هنوز دوراهی را از سر نگذرانده‌اند که گویای ماندگاریش در این حوزه باشد تا با معلوم شود آیا سود و گرمی این حوزه از چیده است یا نه. سختی این را در تحمل کتابدار خیرود، یعنی سال‌ها با وجود وقتش نمی‌توان ماندگاریش را ارزیابی کرد. او مسکن است و جهت کمبست و کیفیت آثری که الا‌ان دارد عرضه می‌کند، ناشر برگزیده سال بشود اما این آزمائش برآورد خادم نشر است. خادم نشر کسی است که در زمانی طولانی، عمرش را صرف این حوزه کرده باشد و سال‌های متمادی در یکی از حوزه‌های نشر فعالیت داشته باشد.

مظفران را فعالیت چیستند؟ خوب وقتی کسی در حوزه‌ای می‌ماند،

یعنی است که برای ماندگاریش فعالیت داشته باشد.

اینکه خدماتی را انجام داده باشد، یا به‌دعوی را اجرا کرده است و تکمیلی‌ش هم در حوزه داشته باشد. بنابراین وقتی که چنین معنایی در نظر داریم، می‌تواند نوعی تجلیل از پیشکسوتان را هم از آن برداشت کرد. یعنی خادم نشر به کسی می‌گویم که سال‌های متمادی در حوزه نشر خدمت کرده باشد. این مراسم برای تجلیل از این افراد است، کسانی که سال‌های متمادی در این حوزه با پشتکار مستمر مشأ ارائه خدماتی در چارچوب صفت نشر بوده‌اند.

سپس می‌توان چنین گفت که ملاک اصلی ماندگاری و ابتکارشان در این حوزه است.

بله در این حوزه این شرط است. حالا در کنار این اصل، سالانه این هم در مراسم در نظر گرفته می‌شود که طبع همان سال یا سال‌های اخیر کسی که کار برجسته‌ای انجام داده یا خدمت ویژه‌ای را طبعی سال‌های نزدیک به مراسم متمادی داده که خدمتشان باعث شده تا آن مطلوبی در حوزه کتاب منتشر شود، در کنار این پیشکسوتان معرفی می‌شوند. یعنی اینها هم فراوان نمی‌شوند. حالا اگر کسی نه ۳۰ سال بلکه سه سال است که در این حوزه فعالیتش قابل توجه و جدی انجام می‌دهد و مشأ خدمات ویژه‌ای بوده است که بیشتر از حد معمول هم‌طور از‌های خودش خدمت کرده است، معرفی و تقدیر می‌شود.

علاوه بر اینها ملاک‌های دیگر انتخابشان چیست؟

سبب شهرت است. فرهنگی، انتشاراتی، هنری ۲۰ سال سابقه

به طور خاص، حضور فعال در مناسبت‌های فرهنگی و نمایشگاه‌ها، نشر آثرا

مفیده، ملاک دیگری که همان سن پیش از ۶۰ سال باید باشد.

خب اگر ناشری ۶۰ سال داشته باشد ولی مثلاً ۱۰ سال باشد که ناشر

شده باشد چه؟

اگر به این شکل باشد، دیگر شرایط را به خودی خود نمی‌تواند داشته باشد یعنی این تعداد کتاب نمی‌تواند چاپ کرده باشد. سن شرط لازم نیست به عنوان یک امتیاز است. برای کسانی که سال‌های بیشتری را خدمت کرده‌اند که در اولویت قرار بگیرند و الا ملاک‌های دیگری هست که آنها‌شان هستند. و این امتیازها برای این است که افرادی که پیشکسوتان هستند مورد تشویق واقع بشوند.

غیر از ناشر در حوزه خود‌ها هم نام انتخاب می‌شود؟

خادمان نشر از حوزه پدیدآورندگان که شامل همه قسمت‌ها نظیر نویسند، مصحح، مترجم، ویراستار، ناشر و کتابفروش می‌شود را در برمی‌گیرد تا می‌رسد به کتابدار، موزع و همه قسمت‌های حوزه قلم مثل چاپ، توزیع‌گرافی و صحافی. منتها آن انتخاب‌ها را کسان دیگر انجام می‌دهند مثل این پیشکسوتان حوزه قلم که به عهده اداره کل چاپ و نشر است. فقط انتخاب حوزه‌ها تاثر با ما است.

فکر نمی‌کنید که بعد از برگزاری ۲۰ دوره توسط تغییرات اساسی در این مراسم وسيله است؟

اگر این یازده مورد بدون قطعاً ما بود که تغییراتی در آن به وجود

یابوزیم، اگر هم اقدام خوب و خائفاً‌های بوده است و یا شناخته شده

فکر می‌کنید با معرفی خادمان نشر چندتر می‌توانیم به نشر ایران خدمت کنیم یا چه تغییری در روش نشر دارد یا اینکه سعی داریم فقط از زمستان قدرتی کنیم؟

هدف کار یکی از انجام می‌دهیم بایدبیند که چه هدفی دارد و یا همان برسیم یا قرار نیست با این مراسم مشکل اقتصاد نشر را حل کنیم. این مراسم چنین ادعایی ندارد. تجلیل از بزرگان نشر همان است که شما گفتید. یعنی می‌خواهند نشان‌دهنده که متولیان حوزه فرهنگ چه درخشان دولتی چه خصوصی قدرشان استی هستند که در این حوزه خدمت می‌کنند یا آنها را معرفی می‌کند به جمعه درواغ و حشاشی را که آنها‌ظنی این سال‌ها گشوده‌اند. پاسی بلانود

در واقع یک وقفه داریم. اصلاحی است تا اگر کسی دیگری بخواند در این حوزه فعال بشود، باشد که فعالیت و خدمتشان دیده می‌شود و با این مراسم با توجه به اینکه کمک‌های خوبی خواهد داشت و ثبت و ضبط می‌کند خدمتشان و به نوعی ثبت و ماندگاری می‌شود. این مراسم می‌خواهد این کار را با یکده نابرابر قرار نیست ادعایی را که گفتید ما از دل این مراسم می‌یابیم. اینها نامه یا کارهای دیگری لازم دارد.

هفته کتاب یک فرصت است و برگزاری آن که از جانب دولت حمایت می‌شود تقدیر و بزرگداشت که امر پسندیده‌ای است به جای خود اما با فرضی که داریم از این هفت روز می‌خواهیم برای کتاب یک قدم بزرگتری برداریم. مسکن بود که به جای این پیام پیشکسوتان را در شرایطی قرار دهیم که تجریبات و عمری را که برای این حوزه گذاشته‌اند، متحرک انتقال بدهند. لااچون این سیستم نه به اجازت زمانی مملی صرف می‌شود ولی تجلیل نمی‌تواند به جایزه ارائه‌اشده از تجریبات آنها باشد. همه کارها کتابی است و ما نمی‌هم بر یک کتاب نیست. کسی می‌خواهد تجریبتش را بگذرد این کار را چه کسانی باید انجام بدهند؟ فکر می‌کنم بخشی از این کارهایی که گفتید به عهده مطوعات است، یعنی با معرفی این افرادی جامعه و به نوع آن به رسانه‌ها آنها را رسانتی که دارند برآورد سراغ این افراد که به عنوان پیشکسوت معرفی شده‌اند تا حالا از خاطرات و تجریبتشان بهره‌مند شوند یا اگر اتفاقی دارند بیان کنند ما این افراد را معرفی می‌کنیم. تا آنتر جوان هم از تجریبات آنها استفاده کنند. اگر مصنف خواهد چنین کاری بکند، در قالب حامیان یا مساعی تاثران جوان را با آنها آشنا بکنند. حاضرم که کمک بگیرم اما با این مراسم تقدیرمان را انجام می‌دهیم که اینها را از گمانم در می‌آوریم و معرفی داشته‌ایم و این وظیفه بزرگان است که از این سال‌ها تجربه و خدمتی که داشته‌اند بهره ببرند.

این کارها که می‌گویید به‌صورت برانگته صورت می‌گیرد و آن چیزی که دولت می‌تواند به این سازمان بدهد. تفاوت دارد نظیر همین معرفی خادمان نشر که به طرز مستمر چنین سال است از طرف دولت پیگیری و اجرا می‌شود. حالا اگر در زمینه استفاده از تجریبات برنامه‌ای هم

باشد چطور می‌شود؟
توجه به مستحاط از سوی دیگران مسکن است. به‌صورت نظامد نیازند. اما معمولاً این اتفاق می‌افتد یعنی وقتی یک نفر معرفی می‌شود دیگران سرفاش می‌روند. حالا جمله مطوعات، بعضی از این افراد را دیده‌ام که در قالب مسامحه با این افراد کار تدوین کتاب را انجام می‌دهند به همین شکل که شما گفتید. از آنها، خاطرات و نظر نشان را جویا می‌شوند.

پیشنهاد دیگری که به ذهن من رسد این بوده که به‌جای تجلیل یا در کنار آن، امکان حضور این افراد پیشکسوت را در نمایشگاه‌های چاپ و نشر کشور‌های دیگر و انتقال تجریباتشان به دیگر کشور‌ها را فراهم کنیم.
به خیلی پیشنهادهای شورا‌ده‌ده ددی‌می‌شود. ما در واقع می‌گویید که

میزان جزو چیزی به آنها باشد.
سیاساتگوز بحث با بانک‌ها صندوق‌ها در طی سال‌ها کار و فعالیت باشم و به آنها نشان بدهیم که تجریباتشان ضروری است مفید است؟

این را که می‌گویید ما در سیمس می‌کنیم نشان بدهیم که تجریباتشان بگذرد برای ما مفید‌بوده است. حالا ضمناً می‌گویید بجای اینکه مسکن به آنها بدهیم هزینه سفر را به یک نمایشگاه که خارج از کشور فراهم کنیم. این پیشنهاد خوبی است و در مورد ناشر برگزیده سال این پیشنهاد را به معاونت فرهنگی داده‌ایم که اینها بجای دریافت جایزه بتوانند به چگی از نمایشگاه‌های معتبر بین‌المللی کتاب برآورد و هزینه‌شان را بپردازیم. مثلاً ناشر برگزیده کتاب کودک را به موزون‌ها می‌تیبیم. این پیشنهاد در مورد ناشر برگزیده موردی بود و می‌شود در مورد خادمان هم نشر به این فکر کرد و جوایز جایگزینی این چنین برایشان در نظر گرفت.

شماره ۱۵۷

پنج شنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۳

کتاب هفته

و روزگوشه کتاب

برای مردانی که هر روز به کتاب‌ها سلام می‌کنند

اولین باری که کلمه خادم در عالم کتاب به گویم خورد از زبان زنده‌یاد عبدالقادر مطه‌وری بود سی و سه سالم بود و عزم‌م را چزم کرده بودم که با وجود مشکلاتی که تغییر شغل در این سن و سال دارد وارد کار کتاب بشوم.

از زمان تحصیل با شهرام گهرخانی - انتشارات سپهر- آشنا بودم، او مرا به همسایگی خود به کاتپژوشی مطه‌وری و به بزرگ مطه‌وری برد تا راهنمایی شوم یا دیدن او که خود را خادم کتاب می‌نامید و بعدها کتابی چون حسن بخشی، داود رمضان ترازوی و حسینیاتی‌ها بود که درازم پیرمزد چه آگاهان، نام خادم کتاب را بر خود نهاده است. پنداری در صحن آبرماده‌ای به نام خادم حضور یافته‌ای که خادم و خادمان شخص خود را دارد و در صورتی زیارت الهی زائر قبول می‌گفتند که از سر صدق مطه‌وری این استان بسازی و دیده تو بگی تا شاید با پیشکار و استقامتی که به خرج می‌دهی در روزگاری دوران ادب یافتاری یا بیایی که نام خادم کتاب را بر تو پند.

سال‌ها پس از آن احساسم این شد که در عرصه کتاب، نسلی که آنان را با مطه‌وری و بخشی نشاندیم در حال زوال است. نسلی که کتاب برای آنها یک شیء مقدس می‌رفت، نسلی که بوی کتاب آنها را به وجد می‌آورد و گفتاری آن حرم قائل بودند که در کاتپژوشی با انبار خود هرگز بروی آن نمی‌نشینند.

مطه‌وری یک بار به من گفته بود، هر روز صبح که وارد کاتپژوشی‌ام می‌شود به کتاب‌ها سلام می‌کم!

چند سال بعد که هیات مدیره انجاده به تصمیم گرفت از بزرگان عالم کتاب یاد کند، مراسم گل‌ریزان را برای مجلیل از این شکست‌ت‌برگزار کرد این مراسم به دست والای تکمرد صف‌نارضا پیکرنکیان و دوستانی چون مهدی محمدی، ناصر میربازیاری و مجید سیاح بخویی و یا شکوه سیار بزرگار شد. آنجا دیدم اجزائی را که بر فرشان از دور و نزدیک گریماپختی اضدادی صف‌نارضا مایه دست براسی مطقذر باستی بدوی و بگوشی تا برسی به گزله پای همکاران بزرگوار می‌جودن عبدالرحیم جعفری، جلال فهیم هاشمی، علیرضا کجک وادشی، محسن وکاشی چی، احمد عطائی، علی محمدی اردبالی و محسن باقر زاده و انهای دیگری که با موهای سیاه و تپائی از تجربه و آگاهی که در آن شب جشن همداستان و با تپائی، برخی حتی به کمک نزدیکان خود در آن محفل تکریم حضور یافته بودند.

آیا این دوست است که بعد از فرمان و برجستان سری شده و دیگر باستی در هیچ عرصه‌ای انتظار ظهور قهرمانی را داشت و حد انسان‌ها متوسط بود است؟ اگر این نظر درست باشد پس باستی در عرصه کتاب نیز تعریف نازده از خادمان آن داشته باشم نازادمان نژود که زمینیه هرگز خلق از حجت نخواهد شد.

این دوست است که مدتی است تنها عشق، الیزه و رود کسان به کار کتاب نیست. این دوست است که برخی از ما حمرت امام‌زاده‌ای به نام کتاب را نگه داشته‌ایم. این دوست است که پیکر کتاب زخمی بر خود، دهان غلط از درون و بیرون است. این دوست است که سازه و کار نادرست حاکم بر اقتصاد کتاب، بعضی از صنف ما را به درجات پائینی نزل داده است. ولی کتاب با همه این سختی‌ها و ناآرامی‌ها هنوز در این سال‌ها دیده است و با وجود بی‌سرحتی‌هایی که نسبت به آن شده است، می‌تواند دلخوش را امیدوار باشد که گروهی خادم جوان، نه به بوی سوادگویی که به بوی خوش خدمتی به آن که خدمت به خلق است در راهند. گزود و خاک بر خاسته از سحرکت این گروه را از دور می‌توان دید، جفاقتی ناشر جوان، خوش فکر و شریف که با همه ناآرامی‌ها و سختی‌هایی که در کار روزنگی بر آنان روا داشته‌اند، هیچگاه از یاد نیرده و نمی‌پزند که با پرچای پای چه بزرگانی در عالم کتاب گذاشته‌اند.

به این همکاران جوانان که خادمان فرادی کتاب هستند بها دمدم و راه را بر آنان باز کنیم.

ریشه‌ها

خادمان نشر در یکی از کشورهای همسایه

وضعیت کتاب در ازبکستان

فرهنگ کتابخوانی و نگارش از عناصر مهم توسعه عمومی جامعه است. کتاب و سایر مکثورات به طرز سنتی عضو از خاتراهای ازبکستانی بوده است. همین سأسه تقاضای گسترده برای کتاب و پدیده کتابخانه خانگی را در این کشور آسیای میانه نوجه می‌کند. هر کتابخانه خانگی به طور میانگین دهها جلد کتاب در موضوعات گوناگون دارد؛ داستان‌های کودکان و عامیانه، مجموعه‌های چندجلدی رمان از نویسندگان شهرزیرک و خارجی، ادبیات تخصصی و البته کتاب‌های درسی.

کودکان ازبکستانی از اران کودکی در خانه خود با کتاب و سایر مکثورات آشنا می‌شوند. برنامه‌های آموزشی درون مؤسسات آموزشی پیش‌دستانی نیز کودکان را به خواندن کتاب و مراقبت در نگهداری آن ترغیب می‌کنند. تبلیغ فرهنگ کتابخوانی و برنامه‌های گوناگون مرتبط که بر آگاهی گرایش عموم مردم به کتاب می‌افزایند، بخش لاینفک اصلاحات آموزشی ازبکستان پس از استقلالش از اتحاد جماهیر شوروی سابق شده‌اند. به عنوان نمونه، در خلال بروز جهانی‌ت‌کتاب و حق مؤلفه، جشنواره‌های سراسری شامل نمایشگاه‌های کتاب دیدار با نویسندگان و شاعران معروف و غیره در ازبکستان برگزار می‌شود.

ولسنگو محافل انتشار کتاب‌های عمومی و کتاب‌های آموزشی درون کسبه دولتی نشر نهاده‌اند. البته این کسبه که چارچوب نظری مشترکی برای توسعه کتابخوانی در ازبکستان ارائه می‌کنند، به طور منظم کتاب‌شناسی‌های ملی و سایر ابزار مربوط به بخش کتاب را منتشر می‌کند. در نتیجه تلاش‌های کسبه دولتی نشر، ارتباط بین خادمان حرفه‌های مختلف نشر و بخصوص بین آموزگاران و ناشران رفته رفته تنگنوی می‌یابد. سیاست ملی کتاب ازبکستان کلیه فرایندهای انتشار، توزیع و مصرف راحت پوشش دارد. صنایع تولید توسط دولت کنترل می‌شوند و آنها باید از وزارتخانه‌های مرتبط مجوزهای الزامی بگیرند. مقررات مالکیت عمومی کتاب‌های درسی تحت نظارت کسبه دولتی حق تألیف قرار دارد.

مجوز و اختیار نشر و توزیع کتاب در ازبکستان به مؤسسات ملی نظیر کمیته دولتی نشر و مراکز مرتبط وزارت آموزش و پرورش عمومی، وزارت آموزش عالی و تخصصی و وزارت امور فرهنگی اذکار می‌شود و آنها ضمن تشویق توسعه بخش کتاب، طرح‌های مختلف را هماهنگ و اجرایی می‌کنند. بخش کتاب از دولت ازبکستان یازانه‌های مستقیم و غیر مستقیم می‌گیرد، زیرا کتاب‌های درسی و سایر مکثورات بر روی بجهان آموزشی مؤسسات عمومی این کشور تأثیر می‌گذارد. مرکز آموزش جمهوری ام‌ودرسی به کارفته در کلاس‌ها از لحاظ محتوا و رویکرد آموزشی با دیگری می‌کنند، تا مطمئن بایند مطالب آموزشی شاگردانک سیاست‌های دولت هستند.

سیاست دولت و پروژه‌های کتاب‌های درسی

دولت ازبکستان در مورد طرح‌های انتشار کتاب‌های درسی سیاست مساعدهی اتخاذ کرده است. در مورد تعیین مطالب آموزشی برای آموزش ابتدایی و حرفه‌ای، سیاست دولتی روشنی وجود دارد. امروزه اکثر فعالیت‌های دولت ازبکستان در زمینه توسعه کتاب حول انتشار کتاب‌های درسی برای تعلیم و تربیت می‌شود. به عنوان نمونه، مرکز آموزش جمهوری در وزارت آموزش و پرورش عمومی ازبکستان مسؤول تعیین و توسعه برنامه ملی کتاب‌های مدارس ابتدایی و راهنمایی است. همچنین سازمان‌های بین‌المللی بخصوص یونسکو، بانک توسعه آسیا و یونسف بودجه طرح‌های ابتکاری تأمین کتاب‌های درسی این کشور آسیای میانه را تأمین می‌کنند. پروژه‌های کتاب‌های درسی همچنین شامل توسعه سایر مطالب آموزشی نظیر نوارهای سمعی و بصری و نرم‌افزارهای رایانه‌ای می‌شوند. اما با وجود این که بسیاری از طرح‌های تهیه کتاب‌های درسی در فوق برنامه‌ای با موفقیت به اهدافشان نایل شده‌اند، دستیابی

به سطح مطلوب کسبه، محتوا و ارائه مطالب آموزشی امکان‌دوشار است. علاوه بر دلیل پایین بودن کیفیت محتوایی، از طرف عموم کتاب در ازبکستان کسبه‌ها در گامی شش‌زده کتاب‌ها چاپ می‌شود. مشکل دیگر در مطالب آموزشی فوق برنامه دیده می‌شود. نگارش و طراحی این مطالب به چیزی فراتر از شناخت موضوع مورد نظر نیاز دارد. نوشتن و طراحی کتاب کودکان با بزرگسالان تفاوت دارد. گامی درک برخی موضوعات و محتوای کتاب‌های درسی برای کودکان دشوار است.

روزنامه‌ها و نشریات

ازبکستان حدود ۵۰ انتشاراتی و بیش از ۶۰۰ روزنامه و نشریه دارد. از دسامبر ۲۰۰۱ یک هفته‌نامه رنگی جدید به نام دنیای کتاب در ازبکستان انتشار می‌یابد که به معرفی خادمان نشر و مشکلاتشان و نیز راه‌های اشاعه فرهنگ کتابخوانی می‌پردازد. این نشریه همچنین اطلاعاتی از کتاب‌های جدید انتشاراتی‌های مهم ازبکستان ارائه می‌دهد که مهمترین نشان خابنده از ازبکستان، دایره‌المعارف ملی ازبکستان، اوکی - نویسی، مبحث، پیوستگی، چوپون، نظور غلام، ادبیات و صنعت نشریونی، عبدالله قومیری نشریونی شرق، معنیات، بانگی فان، دانشگاه اسلامی ناشکنده (اسلوم نوشکنده) امام بخارایی نشریونی، هدف اصلی نشریه دنیای کتاب اشاعه عادت کتابخوانی در میان نسل جوان ازبکستان است.

مسئله زبان و سواد

به منظور برآوردن نیازهای گروه‌های بزرگ قومی در ازبکستان، مطالب آموزشی (کلیه کتاب‌های درسی) به هفت زبان انتشار می‌یابد؛ ازبک (۹۰ درصد)، کاراکال باگ، روسی، فرانسوی، تاجیکی و ترکمنی.

از آنجا که کاغذ وارداتی بسیار گران است و مردم استطاعت خرید کتاب را ندارند، ناشران بخش خصوصی زیاد در صنعت کتاب ازبکستان سرمایه‌گذاری نکرده‌اند.

دولت به منظور بالا بردن سطح سواد انتشار مختلف جامعه همچنان در نشر کتاب‌ها گوناگون سرمایه‌گذاری می‌کند. مثلاً کتاب دانش آموزان سال اول دشوار را یگان توزیع می‌شوند.

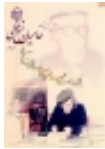
تازه‌ترین برنامه‌ها

از زمان تصویب برنامه درازمدت جدید دولت ازبکستان (در ۱۹۹۶) برای تغییر رسم الخط زبان ازبکی، همه کتاب‌های درسی کودکان تدریجاً با رسم الخط لاتین انتشار می‌یابد. در نتیجه ازبکستان در کوتاه‌مدت با کمبود کتاب و مطالب آموزشی برای کودکان مواجه شده است. به منظور رفع این مشکل، دولت ازبکستان اولویت فراوانی برای بهبود کتابخانه‌ها و ظرفیت‌گذاری کلیه نهادهای آموزشی کشور قائل شده است. وزارت آموزش و پرورش عمومی ازبکستان در میان خود مسابقات ملی بهترین کتابدار را برگزار می‌کند. دیگر رویکرده نوآورانه این کشور برای اشاعه کتاب، برگزاری جلسات منظم کتابخوانی (در سطح منطقه‌ای ملی) برای دانش آموزان و دانشجویان است که استعداد خلاق نگارش داستان و شعر دارند.

از سپتامبر ۲۰۰۱ همه نهادهای آموزشی ازبکستان طرح‌های کزایه کتاب را راه‌اندازی کرده‌اند. والدین دانش آموزان، کزایه اجاره کردن کتاب را می‌پردازند و دولت به منظور مساعدت به آنها، یازانه می‌پردازد. مدرسی که طرح کزایه کتاب را به اجرامی گذارند، در خیابان و بین سال‌های تحصیلی کتاب‌ها را ازباز و نگهداری می‌کنند. کتابخانه‌های تخصصی ملی نیز یک گستره سیهانه کتاب دارند.

بخش ناشران خصوصی ازبکستان حضور پررنگی در زمینه نشر کتاب خصوصاً برای کودکان دارند. و علاوه بر اینها غالباً حول فروش کتب و ادواتی از روسیه، متحرک می‌شود. دولت به منظور ترغیب ناشران خصوصاً به تولید کتاب‌های بومی، از طریق وضع قوانین و مقررات جدید شرایط و فضای مطلوب را برای آنها فراهم می‌آورد.

● **علی شیر اکرمف** از سال ۱۹۹۲ دبیر کل کمیسیون ملی جمهوری ازبکستان در امور یونسکو بوده است. پیش از آن وی در ناشنکند اقتصاد و دیپلماسی جهان را تدریس می‌کرد و تاکنون چندین کتاب درباره جنبه‌های مختلف آموزش، علم و فرهنگ کشورش منتشر کرده است.

شماره ۱۵۷

پنجشنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۲

پایان فصل کتابخانه

روزنامه‌های ایران

معاونت امور کتابخانه‌های عمومی استان کرمان

کارنامه یک ساله

به گزارش معاونت امور کتابخانه‌های عمومی استان کرمان اهم فعالیت‌های این معاونت طی یک سال گذشته تشکیل جلسات گروه نظام مشارکت هر در هفته یک بار؛ تشکیل جلسات کارشناسان امور کتابخانه‌های کتابخوانی با عنوان معضله شناسی؛ ایجاد پایگاه فهرست‌نویسی متمرکز در کتابخانه مرکزی یرپایی کردهمای مسوولان و کتابداران کتابخانه‌های عمومی در شهرستان‌هاییرپایی دوره‌های آموزش فهرست‌نویسی، مدیریت کتابخانه‌ای و چگونگی رفتار با مراجعان ویژه کتابداران کتابخانه‌های عمومی؛برقراری ارتباط و ایجاد هماهنگی و همکاری با ادارات و نهادهای مختلف؛یرپایی ۱۱ برنامه فرهنگی و هنری در ۱۲ اجتماع فرهنگ- هنری؛ اعزام کتابداران به مرکز آموزش کم جهت آموزش دوره کتابداری؛برقراری سیستم نظارت دقیق و مداوم بر نحوه کار و فعالیت انجمن‌ها و کتابخانه‌ها و ارزشیابی فعالیت آنها؛ نظارت مستمر بر تکمیل و تجهیز کتابخانه‌های استان؛ بررسی آمار کتابخانه‌های عمومی استان و تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری به منظور ترویج و گسترش فرهنگ کتابخوانی و بازدید از کتابخانه‌های عمومی سراسر استان- همچنین بازدید از کل فرهنگ و ارشاداسلامی استان کرمان در راستای تجهیز و حمایت از کتابخانه‌های عمومی در شش ماهه اول ۱۳۸۲ اقدام به ترویج اقلامی به شرح زیر در کتابخانه‌های استان کرده است:
۶ دستگاه کامپیوتر با سخت افزار کامل
۴۰ در کتابخانه
۴۰ عدد میز مطالعه
۱۷۲ عدد صندوق مطالعه
۲۲ عدد قفسه یکطرفه
۶ عدد میز روزنامه
۱۱ عدد قفسه نمایش مجله
۴ عدد برگه‌دان
۴ عدد کیسول آتش نشانی و ۲ عدد بخاری نفتی.
خانه کتابدار نیز برای اولین بار در کرمان در سال گذشته با هزینه‌ای بالغ بر ۲۵میلیون ریال تجهیز و افتتاح شد.

در دهمین دوره هفته کتاب از معاون امور کتابخانه‌های عمومی کرمان،محمدجوادحسین‌زاده به عنوان معاون نمونه کشور تجلیل شد. همچنین از آقای حمید یعقوب نژاد شهر دار سیرجان به عنوان خیر کتابخانه‌ساز و از انجمن عمومی کتابخانه زنگی آباد به ریاست حاج سید مصطفی ترابی زنگی آبادی در مساحت کشور تجلیل شد.

زینت و زینا

محمد مهدی سیمپلی از سال‌ها قبل به صورت خانوادگی در کار کتاب و کتابفروشی بوده استبه او «انتشارات خدمات فرهنگی کرمان»ه در سال ۱۳۷۰ تأسیس کرد و تاکنون ۵۲ عنوان کتاب با موضوع‌های عمومی تولید کرده است. اما در بین ختاین موسوم گاه کتاب‌های دانشگاهی، پزشکی با درسی و آموزشی هم دیده می‌شود.

مشکلات صنعت چاپ و نشر و ترویج کتاب در کرمان چیست؟
مشکلات ناشران شهرستانی از ناشران تهرانی خیلی بیشتر است. یکی از مشکلات ما چاپ، حیثانی و تولید است. اگرچه در کرمان چاپخانه‌های مجیز و متعدد داریم اما قیمت ماشینان با تهران خیلی تفاوت دارد.

بازار فروش کتاب در تهران است و ما الزاماً و اجباراً باید کتاب‌هایمان را در تهران توزیع کنیم. مراکزپخش تهران گاه حتی ما را به صورت انامی هم از ما قبول نمی‌کنند و در صورتی از ما کتاب می‌گیرند که مشتری داشته باشند؛ آن هم به همان تعدادی که آن روز نیاز دارند.

در کرمان تعاونی ناشران ندارید؟
شرکت تعاونی نداریم به علت اینکه ناشران فعال کم داریم. در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران هم شرکت می‌کنیم؟

گفت و گو با محمدعلی علومی؛ پژوهشگر و طنزپرداز

آدم دلش خوش می‌شود و صبر می‌کند!

محمدعلی علومی متولد سال گار است (۱۳۴۰) به گفته خودش «از خصلت‌های گاو یکی مهن پوستی است و دیگر اینکه دیر خشک‌گین می‌شود اما اگر هم خشک‌گین شوی، نمی‌توان جلوی او را گرفت» از زادگاهش می‌رسم، خیلی جدی می‌گوید: «با این یکی دیگر نمی‌شود شوخی کرد، متولد «میم هشم».

علومی کارش را از مطبوعات آغاز کرده، از «فرهنگ مردم» «ایستان» و «دوران» در «کتاب هفته»، «همشهری» و «همسنگی» هم قلم زده است. در زمان وزارت آقای مهاجرانی از دهان حساسی «آژوسان» روی به عنوان رمان سال تقویم به عمل آمد و کتاب «اندوه‌گردان‌های مجموعه داستان کوتاه‌ای است که حال و هوای بومی و محلی دارد. **علومی** با **مشاهنتاش** در کوجه **دلگشا** وارد حیطه طنز می‌شود. از انگیزه‌اش می‌گوید: «از پس که در حیطه‌های جدی ادبیات از همه طرف تشویق و ترغیب شدم خودبه‌خود نسبت به جهان و ساختارهای جدی خندام گرفت این بود که به جاذبه طنز پرداختم.»**مین نوکر صدام** «کار اخیر وی است. طرح‌های آینده **علومی** عبارتند از: پژوهش در زمینه طنز ایران از مشروطه به بعد، پژوهش در زمینه طنز آمریکا، قصه‌ها و آداب و رسوم مردم کرمان و شناخت‌نامهٔ طنزهای شوخچه‌نویسانی، **محمدعلی علومی** این روزها مشغول جمع‌آوری قصه‌ها و آداب و رسوم مردم کرمان برای مرکز کرمان‌شناسی است.

از وضعیت ادبیات معاصر کرمان و شخصیت‌های برجسته ادبی این بخش از سرزمین ایران برای ما بگویید.
در چند ماه گذشته که من ساکن کرمان بودام از نزدیک باشاعران و نویسندگهایشان ارتباط داشتم.ام، موضوع بسیار جالب این است که ادبینه‌های علاقه‌ان فردی و فردیت در اینجا بسیار قدرتمند است ولی چنین اولین قدم‌ها برای کارهای جمعی برداشته نشده و اکثر کسی نخواهدیک کار جمعی انجام دهد. - مثلاًجمله‌ای منتشر کند که در آن صداهای مختلف امکان بروز داشته باشد. - با مشکلات فراوانی برخورد می‌کند.

با چهره‌های فرهنگی برجسته‌ای داریم که بر ادبیات و ادبینه کشور بسیار مؤثر واقع شده‌اند.به ترتیب سن و سال اگر بخواهم اسم ببریم: دکتر یامسانی، پازویی، پرویز شهرزایی، احمد روح‌الامینی، هوشنگ مرادی کرمانی و از شاعران احمدرضای

زینت و زینا

انتشارات خدمات فرهنگی کرمان

کرمان هم جدای از ایران نیست

شرکت می‌کنیم اما با مشکلات زیاد، حمل و نقل کتاب و اسکان برای ما خیلی هزینه دارد. وضعیت بازار کتاب و رونق کتابفروشی در کرمان چگونه است؟
وضعیت استان کرمان نسبت به استان‌های دیگر از نظر وضع مالی و درآمد مردم بد نیست. اما متأسفانه برای برخی دیگر که علاقه مند به کتاب هم هستند ضعف مالی اجازه نمی‌دهد کتاب تهیه کنند اما در مجموع استان کرمان استانی فرهنگی است و مردم علاقه مند به کتاب زیاد دارد.

فکر می‌کنید مشکل ترویج چگونه قابل حل است؟
تمام ناشران با پختن مشکل دارند و مراکز پخش بدون اینکه سرمایه‌گذاری خاصی در این زمینه کرده باشند.به صرف اینکه امکاناتی از قبیل مکان یا ارتباطاتی که با کتابفروشی‌های شهرستان‌ها دارند، کتاب ناشر را به صورت انامی یا با تخفیف بالا می‌گیرند و ترویج می‌کنند. اگر ناشران یک مرکز پخش در تهران یا در یکی از شهرهای بزرگ داشته باشند که بتواند به طور مستقیم کتاب‌هایشان را ترویج کنند، مشکلات زیادی حل می‌شود.

احمدی، طاهره صفارزاده، سعوداحمدی، متوجه‌ریستانی و امی‌بینیبه که همه‌اجباراً کرمان را می‌گذرانند می‌روند تا از این ساختار جامعه‌ست و از این فردیت‌های نابهنجار، در خود مانده، و به خنیت درآمده‌ها شوند.

خانم پروین سلاجقه متنفذ برجسته، خانم فرخنده حاجی‌زاده‌نویسنده، برجسته و دکتر حسین بهزادی‌الدیجوری که در ادبیات کشور محقق بسیار برجسته‌ای هستند، نمی‌توانند در کرمان کار کنند.استعدادهایی هم که هم‌اکنون در کرمان هستند تا به حرکت‌های جمعی نرسند.ناچاراند کرمان را بگذرانند. و روند.

از ارگان‌ها و نهادهای مسوول در زمینه‌اشاه و رشد فرهنگ و ادبیات و منتقاهای چه انتقاری می‌روند و مرکزیت‌زادایی در زمینه رشد فعالیت‌های ادبی و فرهنگی چگونه باید انجام شود؟

چون ادبیات و رشد آن در همه جای جهان بخصوص در کشورهای در حال توسعه، پیوند بالافتل و بسیار

زودکی با سیاست دارد و چون مرکز است که تصمیم می‌گیرد ادبیات چگونه باشد و چقدر به ادبیات و هنر توجه شود، خوشبختانه در سال‌های اخیر به ادیبان، شاعران و نویسندگانی که زمانی مغرور و در مظان اتهامات شدید بودند، توجه شده، مثلاً توجه به احمد محمود خیلی خوشایند بود و دیگر نویسندگانی که تمام زندگی‌شان جز خرافات ادبی چیز دیگری نبود.

من شخصاً امیدوارم که نهادهای رسمی شهرستان‌ها و مراکز استان‌ها به ادیبان و نویسندگان توجه کنند. این توجه توجه به وسعت ادبیات است. چون اینجا نماینده جماعتی هستند هر استان و هنر منطقه فرهنگی ایران.

مرکزیت‌زادایی بسیار ضروری است. وقتی به تهران نگاه می‌کنیم، می‌بینیم همه ادیبانشان و هنرمندان از دورترین نقاط کشور آمده‌اند به تهران که بتوانند کار کنند و به ناشران و مطبوعات دسترسی داشته باشند.

وقتی شاعر یا نویسنده‌ای را از محیط خودش، از آنجایی که بایده و نگاه به جهان را موع‌خته جدا کنی و بگذاری در یک کلان‌شهر مثل تهران که کاریکانوری از شهر است و فرق شده در سیمیان و آهن و دود و روابط خردکننده بیروگرایی و امتثال اینها، دیگر چیزی از او باقی نمی‌ماند.

اگر از او در محیط و جغرافیای طبیعی خودش حمایت شود قطعاً بر رشد ادبیات و هویت ملی ما تأثیر بهتری می‌گذارد

تا اینکه به مرکز، تبعید خود خواسته شود.

وضعیت نشر و ترویج آثار ادبی را در ایران چگونه ارزیابی می‌کنید؟
بحث‌نشر در ایران بحث پیچیده‌ای است چون از یک طرف ناشر باسیستم بازار سر و کار دارد و از طرف دیگر با مؤلف، بحث ترویج، بحران مخاطب و نوسان‌های بازار باعث می‌شود که ناشران شریف ابتدا بیشترین ستم را به مؤلف روا دارند.و کمترین حق التألیف را به او بدهند. و ناچار شوند وارد بازی‌هایی شوند که در ابتدا نمایانشان ضدیت با این بازی‌های بازاری بوده است.

بنابراین چون شرایط کلی نشر و پخش بحران‌زده است من در مجموع می‌گویم از تمام ناشرانی که با آنها کار کرده‌ام راضی هستم چون می‌دانم اینها می‌توانستند ثروت و سرمایه‌شان را در دلالی و ساختمان‌سازی بیندازند و همین که دغدغه فرهنگی دارند برلیم محترم هستند.

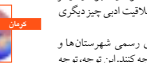
اما در زمینه ترویج، من به عنوان مؤلفی که دستمزد ناچیزی می‌گیرم امیدوارم روزی برسد که حداقل به من هم در حد یک ترویج‌کننده در پراختح دستمزد توجه شود.

من در آخر فقط یک سؤال از جامعه فرهنگی رقیبه دارم. آیا می‌رسد روزی که پیسنده و هنرمند دائم به خودفرین نرسند که چرا او را واداری ادبیات شده و اگر آن زمان می‌رسد حتی اگر بگویند کی و چه موقع، آدم گفتار دلخوش می‌شود و صبر می‌کند.

چون ادبیات و رشد آن در همه جای جهان بخصوص در کشورهای

در حال توسعه، پیوند بالافتل و بسیار

من شخصاً امیدوارم که نهادهای رسمی شهرستان‌ها و

مراکز استان‌ها به ادیبان و نویسندگان توجه کنند. این توجه توجه به وسعت ادبیات است. چون اینجا نماینده جماعتی هستند هر استان و هنر منطقه فرهنگی ایران.

مرکزیت‌زادایی بسیار ضروری است. وقتی به تهران نگاه می‌کنیم، می‌بینیم همه ادیبانشان و هنرمندان از دورترین نقاط کشور آمده‌اند به تهران که بتوانند کار کنند و به ناشران و

مطبوعات دسترسی داشته باشند.

وقتی شاعر یا نویسنده‌ای را از محیط خودش، از آنجایی

که بایده و نگاه به جهان را موع‌خته جدا کنی و بگذاری در یک کلان‌شهر مثل تهران که کاریکانوری از شهر است و فرق شده

در سیمیان و آهن و دود و روابط خردکننده بیروگرایی و امتثال اینها، دیگر چیزی از او باقی نمی‌ماند.

اگر از او در محیط و جغرافیای طبیعی خودش حمایت

شود قطعاً بر رشد ادبیات و هویت ملی ما تأثیر بهتری می‌گذارد

تا اینکه به مرکز، تبعید خود خواسته شود.

وضعیت نشر و ترویج آثار ادبی را در ایران چگونه ارزیابی می‌کنید؟
بحث‌نشر در ایران بحث پیچیده‌ای است چون از یک طرف ناشر باسیستم بازار سر و کار دارد و از طرف دیگر با مؤلف، بحث ترویج، بحران مخاطب و نوسان‌های بازار باعث می‌شود که ناشران شریف ابتدا بیشترین ستم را به مؤلف روا دارند.و کمترین حق التألیف را به او بدهند. و ناچار شوند وارد بازی‌هایی شوند که در ابتدا نمایانشان ضدیت با این بازی‌های بازاری بوده است.

بنابراین چون شرایط کلی نشر و پخش بحران‌زده است من در مجموع می‌گویم از تمام ناشرانی که با آنها کار کرده‌ام راضی هستم چون می‌دانم اینها می‌توانستند ثروت و سرمایه‌شان را در دلالی و ساختمان‌سازی بیندازند و همین که دغدغه

فرهنگی دارند برلیم محترم هستند.

اما در زمینه ترویج، من به عنوان مؤلفی که دستمزد ناچیزی می‌گیرم امیدوارم روزی برسد که حداقل به من هم در حد یک ترویج‌کننده در پراختح دستمزد توجه شود.

من در آخر فقط یک سؤال از جامعه فرهنگی رقیبه دارم. آیا می‌رسد روزی که پیسنده و هنرمند دائم به خودفرین نرسند که چرا او را واداری ادبیات شده و اگر آن زمان می‌رسد حتی اگر بگویند کی و چه موقع، آدم گفتار دلخوش می‌شود و صبر می‌کند.

زفت و گو

بومی نویسی

گفت وگو با مازیار نیستانی شاعر جوان کرمانی

بومی گرایی را وارد حیطه کار ادبی
کنده به زبانی طی دست باید و در این
نشا گفت وگو کند

جریان ادبی و شعر معاصر راچ
هوپا بخت تا چه اندازه می تواند بر
جریان ادبی استان ها و شهرستان ها تأثیر گذار باشد؟

به عنوان بخشی از ادبیات می تواند
تأثیر بگذارد، اما وقتی ما جریان شعری
ایران را در نظر می گیریم، نمی توانیم

ایران را فقط تهران بدانیم ما تهران هم در هر صورت به عنوان یک
بخش کوچک در کنار بخش های دیگر تأثیر خودش را دارد.
به عنوان یک شاعر جوان معاصر و تازه کار در چه زمینه های
مطالعه داری و فکر می کنی در چه زمینه های باید بیشتر بدانی؟
حد و مرزهای دانسته ها برداشته شده، امروز شعر فقط
خود شعر نیست بلکه از باطنی است با دیگر دانسته ها و میراث
فرهنگی بشر. تاریخ را نمی شود از شعر جدا کرد. فرض کنید
تاریخ بیهقی خودش می تواند یک متن شاعرانه باشد.
جامعه شناسی و روانشناسی و ادبیات در هم آمیخته اند.
فروید برای تبیین تئوری خودش از ادبیات کمک می گیرد به
نظر من مرزهای همه رشته ها یا یکدیگر مخلوش شده و هر
مطالعه ای مفید است. متن ماهی، تاریخ و روانشناسی می تواند
تأثیرات خود را یکبار در اما هیچ کدامشان نباید بر عناصر شعری
غالب شوند بلکه باید در کنار هم شعر را بسازند.
مشکل نثر و تویع نمانفته‌ها؟

از این نظر بیشتر شاعران جوان مشکل دارند. من از نظر نثر
مشکل ندارم اما از نظر تویع مشکل داشتم. بیشتر شاعرانی که
می شناسم، کتاب هایشان در آبیازهای نثرشان زبانی شده است
که در هر صورت اینها بخشی از ادبیات ما هستند.

مازیار نیستانی متولد ۱۳۶۰ کرمان در لحظه سرودن شعرهایش
اصلاً به مخاطب فکر نمی‌کنده فقط به خودش و شعر فکر
می‌کند اما بعد از سرودن شعر را متعلق به مخاطب می‌داند و
خودش را هم یکی از مخاطبان حسن می‌کند. «پایشی لی‌ها»
اولین مجموعه شعر اوست که اسامال به چاپ رسیده است.

اسم این کتاب «پایشی لی‌ها» برا
خیلی کنجکاو کرده، یعنی چه؟

معنی خاصی ندارد، این کلمه
ترکیب دو واژه پایشنه و «اشیل»
است اما خیلی از دوستان از این
کلمه معنایی برداشت کرده‌اند.
در نگاه اول شعر تو مثل خیلی
از هم نسلات هیچ برجستگی و
مشخصه‌ای ندارد، نه از نظر شیوه
زبانه و اجرا و نه از هیچ جنبه دیگر.

فکر نمی‌کنی بومی نگاری گاهی در جاهایی می‌تواند اثر ادبی
بویژه شعر را برجسته تر کند و شاخصه مهمی برای هر اثر ادبی
باهری باشد؟

الان فکر غالب بر ادبیات معاصر و شعر فکر چندصدایی
است. در این چندصدایی، بومی نویسی و توجه به ادبیات و
زندگی محلی و منطقه ای محدود صد برای خودش می‌تواند
جایگاه داشته باشد و به عنوان یک خرده فرهنگ می‌تواند نقش
مهمی ایفا کند. این نقد و اشکال شمار جریان شعر امروز و شعر
خودم وارد هست اما من نمی‌گویم بومی گرایی نکتیم. مهم این
است که ما نباید به بهانه بومی گرایی آن را مرکز قرار بدهیم. باید
فصلی به وجود بیاید که تمام شهرها و فرهنگ‌ها بتوانند در این
فضا مکالمه فرهنگی و ادبی داشته باشند و اساساً شاعر این

فلسه‌ها

چهره‌ها و کتاب‌ها

سیدمحمود توحیدی (ارفق)

سید محمود توحیدی (ارفق)
در فروردین ماه ۱۳۲۲
خورشیدی در کوچه های ساده و
صمیمی کرمان پایه عرصه
وجود گذاشت. وی فرزند سید
عبدالحسین (محمدالدانات) بود

که از شعری چیره‌دست زبان
خود به شمار می‌رفت و زیر سایه وی درس زیبا زستان
را فرا گرفت.

تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در کرمان فرا گرفت.
هدفه سال دانش که به تدریس مشغول شد و سپس
جهت ادامه تحصیل راهی مشهد شد و تحصیلات عالی
خود را در رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه
فردوسی به پایان رساند. طی دوران تحصیل چهار سال
متوالی در رشته‌های داستان‌نویسی، مقاله‌نویسی و شعر
که بین دانشگانهای سراسر کشور برگزار می‌شد، رتبه اول
را کسب کرد و سپس از ادامه تحصیلات به کرمان
بازگشت و مجدداً به تدریس پرداخت.
پس از گذران فشار ادوسی بسیاری که آن زمان
متحمل شد، تمامی اقام خود را صرف تحقیق، مطالعه و
اشاعه عرفان نمود و در ادامه این مسیر سال‌ها با عشق
و علاقه در این وادی غور کرد. مقاله‌اش مأمَن دل‌های
سپاری بود که به سرشناسی فراوانی نایل گردید.
وی سرانجام در بهمن ماه ۱۳۹۰ به دیار معشوقش
شنتال دزیتانه خواست خودش، یک‌کوش همراه با شمع
و عطین دفن فرزندش و با حضور جمعی کثیر از
علاقه‌مندان در بهارستان هنرمندان کرمان به خاک
سپرده شد.

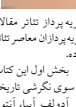
عجب نیستند و داند ها و پاس های هجی بلند است.
در سال ۱۳۷۶ مجموعه شعری وی به نام «در شهر قصه
هیج» صمیمی، صعب نیست» به عنوان کتاب سال استان
کرمان برگزیده شد.

ارمنستان، عشق می‌ورزید و چنان که در فام من آرام
است» می‌نویسد دوست داشت از زندگی این قوم به تمیذ
رفته فرامیزد و با این تجربه‌ها در استان های دل‌انگیزی
بسازد.

دکتر بهزاد قادری، استاد دانشگاه کرمان، این کتاب را از
انگلیسی به فارسی برگردانده است.

تئاتر

نظریه محسنی مدون، مقدمه ای
بر تئاتر و نمایش نوین، اوکی پنتلی،
برگردان، بدالله آقاعیاسی، ۲۲۸
صفحه، قطع، وزیری، چاپ اول،
۱۳۸۱، شمارگان، ۵۰۰ نسخه،
انتشارات فانوس - کرمان، بها، ۳۰۰
تومان

اریک بنتلی نمایشنامه‌نویس و
نظریه پرداز تئاتر مقالاتی را از مطرح ترین نویسندگان
و نظریه‌پردازان معاصر تئاتر در این کتاب گردآوری و ویراستاری
کرده.

بخش اول این کتاب ستارگان تئاتر مدون و بخش دوم
به سوی نگارش تاریخی نام گرفته است.

آدولف آنتونسن آرنو، پرتولت پرشت، آوارده
گوردون کریک، لویجی پیر آندللو، برنارد شو، کنستانتین
استایبولاسکی، ریچارد واگنر، ویلیام باکسیتس، امیل زولا،

جورج برناندو، آرنولد هاوزر، جورج لوکاس، رومن رولان،
اروین یسکانور و الکسی دو توکویل از صاحبان اندیشه تئاتر
مدون جهان هستند که در این کتاب در مورد اندیشه های
آنها بحث شده است.

این کتاب را بدالله آقاعیاسی، استاد دانشگاه کرمان از
انگلیسی به فارسی برگردانده است.

شعر گونه است. فصل دوم «ضمیر شماء» نام دارد و
فصل سوم «شام در عمارت سفیده» فصل چهارم با
عنوان «هزار پله به دریا مانده است» مانند فصل اول
نثری است با حال و هوای شاعرانه و تصویرسازی
بديع.

نثر شاعرانه

نثرهای بومیه، احمدرضا
۱۵۰۰ نسخه، ۵۲ صفحه، چاپ دوم،
۱۳۸۲، انتشارات فانوس - کرمان، بها،
۲۵۰ تومان.

نثرهای بومیه، خاطرات
روزانه احمدرضا احمدی است
که در فرمی بدیع با تصویرسازی ها و
تخیل پردازی های شاعرانه، به نگارش در آمده. حال
و هوای عاشقانه، روزهای بارانی، تنهایی، انتظار،
زمستان، برف و بهار و خلاصه همه آنچه در جهان
درون و بیرون شاعر اتفاق افتاده در قالب واژه ها و
جمله‌ها بر چشم و دل خواننده های این کتاب با
مهربانی می‌نشینند.

آرام

نام من آرام است (مجموعه
داستان) و ویلیام سارویان، برگردان،
بهزاد قادری، ۱۹۰ صفحه، قطع
رقعی، شمارگان، ۲۳۰۰ نسخه، چاپ
اول، بهار ۱۳۸۲، انتشارات سیده
سحر، بها، ۱۱۰۰ تومان.
سارویان به سرزمین پدرانش،

گفتارها

گفتارها و گفت‌وگوهای دیگر،
برگزیده ۷۸ تا ۸۱ آیدین افشارلو،
۵۹۳ صفحه، شمارگان، ۲۰۰۰ نسخه،
چاپ نخست، ۱۳۸۲، انتشارات
فانوس، کرمان.

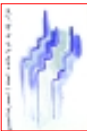
آیدین افشارلو متولد ۱۳۱۹، از
معدود نقاشان و طراحان گرافیک
معاصر است که در زمینه نقد و نظریه پردازی هنری هم
حرف‌هایی برای گفتن دارد. این مجموعه، سومین جلد از
گفتارها و گفت‌وگوهایی است که از سال ۱۳۷۰ تا امروز
منتشر شده است.

انتشارات فانوس، تنها ناشر فعال کرمانی است که
کتاب‌هایی در زمینه هنر، ادبیات و رمان منتشر کرده
است.

نظریه صحنه مدون (مقدمه ای بر تئاتر و نمایش
نوین) از درمان گذشته (رمان) اوکی بودیکی دیگه هم
بود (مجموعه داستان کوتاه) و نثرهای بومیه و هزار پله
به دریا مانده است (نثر و شعر احمدرضا احمدی) از
کتاب‌های ارزشمند این ناشر است که در سال ۸۱ و ۸۲
منتشر شده‌اند.

تادریا

هزار پله به دریا مانده است
(مجموعه شعر و نثر)، احمدرضا
احمدی، چاپ دوم، ۱۳۸۲، قطع
رقعی، شمارگان، ۱۵۰۰ نسخه،
انتشارات فانوس - کرمان.
فصل اول این کتاب با
عنوان «ضمیر تو» شامل نثری

شماره ۱۵۷
بیش نشیبه ۲۰ تیر ۱۳۸۲

۱۰
روزنامه‌نگاری

یادداشت

ابراهیم خندان

خادمان نشر در دنیای مجازی

INTERNET

روزگاری ژورنال ویرل نیست هوار فرسنگ را با ناپلوس»
در زیر دریاها سفر کرده تا نشنندمان و فشانوران سال‌ها بعد روزی
او را به حقیقتی در دسترس بدل کنند.
از آن روزگار تاکنون فاصله روایاها تا حقیقت آنقدر کم
شده است که اگر نویسنده‌ای هوس خلق اثری مانند بیست‌هزار
فرسنگ زیر دریا به سرش بریزد، قبل از اینکه نسخه دست‌نویسش
را تصحیح کند می‌تواند نمونه ساخته شده روایش را از نزدیک
بازدید کند.

یکی از این روایاها ماشن کتابی بود که همانند کتاب‌های
معمولی بتوان آن را روزی زده و مطالعه کرد ولی با یک تفاوت
کوچک و آن هم اینکه توان آن را در جیب گذاشت در حالی
که محتوایی به اندازه دهها جلد کتاب را در خود جای داده
است و علاوه بر آن توان محتوای آن را تغییر داد و کتاب‌های
جدیدی به آن افزود.

این روایا تا چند وقت دیگر از آرزویشگانها خارج شده و در
دسترس عموم قرار خواهد گرفت. چیزی که به آن کاغذ
الکترونیک و جوهر الکترونیک می‌گویند و در حال حاضر مراحل
پهینه‌سازی را می‌گذراند. تا چند وقت دیگر تبدیل به یک کتاب
جیبی خواهد شد که می‌تواند تمام آثار مورد علاقه ما تک آن را
در خود نگه دارد و با لمس نام یک اثر از یک کتاب به کتاب دیگر
تبدیل شود، به بیان دیگر کتابخانه‌ای در جیب. تا آن روز زمان
زیادی نمانده است ولی دستاوردهای دیگر فناوری که هم‌اکنون
در دسترس نیز دست کمی از این کتاب ندارند، یکی از این
فناوری‌ها اینترنت است که می‌تواند به علاقه‌مندان و
دست‌اندرکاران کتاب، خدماتی ارائه کند که تا چندین پیش حتی
تصورش هم ناممکن بود. برای دسترسی به این خدمات زحمت
زیادی نباید کشید، فقط باید با صبر و حوصله به دنبال پایگاه‌های
مورد علاقه گشت، در ادامه برای آشنایی با پایگاه‌های کتاب در
اینترنت شایعه‌های اصلی آنها را به صورت خلاصه معرفی
می‌کنیم.

کتابفروشی‌ها

پایگاه‌هایی که به عرضه کتاب و خرید و فروش آنها از طریق
اینترنت مشغولند. کتابفروشی‌های اینترنتی از تنوع زیادی
برخوردارند، بعضی از آنها فقط کتاب‌های تخصصی عرضه
می‌کنند و بعضی علاوه بر فروش کتاب، خدمات دیگری را هم
عرضه می‌کنند.

ناشران

ناشران برای معرفی، فروش و بازاریابی آثار منتشره خود
پایگاه‌هایی را برپا کرده‌اند که معمولاً دارای اطلاعاتی در زمینه
نوع فعالیت، نحوه دسترسی به آنها و اطلاعات تنوع دیگر است.
عرضه خلاصه کتاب‌ها و امکان ارتباط با نویسندگان و
پدیدآورندگان از جمله خدمات جیبی آنهاست.

ناشران

ناشران کتاب‌های مختلف بر
می‌شوند نیز پایگاه‌هایی در اینترنت دارند، بعضی از این پایگاه‌ها
موقتی هستند و بعضی دائمی مانند پایگاه نمایشگاه کتاب
و انگلنتور. این پایگاه‌ها اطلاعاتی در مورد نحوه شرکت در
نمایشگاه، بازدید از آنها و اطلاعات مفیدی که برای محققان و
شرکت‌کنندگان ضروری است، ارائه می‌کنند. تنوع اطلاعات و
نوع ارائه آنها به ساقچه و اهمیت نمایشگاه وابسته است و لازمی
سایت می‌توان به کیفیت برپایی نمایشگاه تا حدود زیادی پی
برد. (فیل توجه دست‌اندرکاران نمایشگاه کتاب تهران)

محلات و نشریه‌ها

نشریات مرتبط با کتاب و کتابخوانی نیز جایگاه خاصی در

اینترنت دارند. بعضی از این پایگاه‌ها به نشریات اختصاصی کتاب
تعلق دارند (مانند کتاب هفته) و بعضی بخشی از یک نشریه
دیگرند مانند بخش کتاب روزنامه نیویورک تایمز.
آنها به ارائه آخرین اخبار کتاب، نقدها و معرفی نویسندگان
می‌پردازند و گاهی اطلاعات جیبی دیگری را نیز شامل می‌شوند
(مانند اقتصاد کتاب).

کتابخانه‌ها

کتابخانه‌های بزرگ و معروف و کتابخانه‌های دانشگاهی
معتبر نیز حضور چشمگیری در اینترنت دارند و خدمات مختلفی
را ارائه می‌کنند. کمترین خدمات آنها ارائه فهرست کتاب‌ها و
نشریات موجود در آنهاست.

کتابخانه‌های مجازی

اگر فرصت یا امکان رجوع به یک کتابخانه واقعی را ندارند،
می‌توانید به کتابخانه‌های مجازی که در دنیای مجازی اینترنت واقع
شده‌اند مراجعه کنید و با فست و در آنها از امکانات مطالعه آثار
موجود در آنها بهره‌بردارید. این کتابخانه‌ها واقعاً جذاب و دیدنی‌اند.

گروه‌های خبری

گروه‌های خبری جزئی از اینترنت هستند که در هر زمینه
فعالند و فقط کفایت چند نفر علاقه‌مند پیدا شوند و با مشارکت
هم یک گروه خبری تشکیل دهند. گروه‌های خبری کتاب و
کتابخوانی در اینترنت بسیار فعالند و اعضای آن به صورت منظم
با هم به تبادل خبر یا اطلاعات می‌پردازند و سوالات خود را
برای پاسخی مناسب با همه اعضا در میان می‌گذارند.

پایگاه‌های خبری

تعادله محدودی پایگاه خبررسانی مستقل کتاب در اینترنت
وجود دارند و تعداد بسیاری هم به صورت وابسته به یکی از
پایگاه‌های اصلی دیگر به ارائه اخبار جدید و اطلاعات مورد نیاز
علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران می‌پردازند.

سایرهای گفت و گو

اتاق‌های گپ زنی از مقبولیت زیادی در بین کاربران
اینترنت بخصوص در ایران برخوردارند. با کمی جست‌وجو
می‌توان سالن یا اتاقی مناسب برای بحث در مورد کتاب یا
توسنده‌ای پیدا کرد. عیب این نوع پایگاه‌ها نیز موقت بودن و
برپایی تصادفی آنهاست.

تالیلهای اعلاعات

مکان‌هایی در اینترنت وجود دارند که شما می‌توانید پیام
خاصی را در آنها برای رهگذران نویسد تا کسی به آن پاسخ
بگوید. این پیام می‌تواند در هر ساعتی از همه برای پدید کردن
کتابی خاص باشد. تالیلهای اعلاعات و اتاق‌های گفت‌وگو
معمولاً به صورت مستقل وجود ندارند و همگی به پایگاه‌های
بزرگتر وابسته هستند. تالیلهای اعلاعات وسیله‌ای خوب برای
پیدا کردن پاسخ سوالات احتمالی شماست، آن را امتحان کنید.

نویسندهگان و پدیدآورندگان

بعضی از نویسندگان و پدیدآورندگان کتاب سایت‌های
اختصاصی برای خود و معرفی آثارشان و ارتباط با مخاطبان
به وجود آورده‌اند. گاهی هم علاقه‌مندان به این کار دست
می‌زنند و خود، سایتی به نام آنها به وجود می‌آورند (مانند سایت
ساقچه یا خیمه).

منتقدان و خبرنگاران

منتقدان و خبرنگاران فعال در زمینه کتاب نیز اغلب

پایگاه‌هایی شخصی برای عرضه نقدها و پاسخگویی به
مراجعه‌کنندگان برپا کرده‌اند که دیدن آن برای ما می‌تواند
آموزنده باشد.

اشتراک کتاب

کتابی دارید که می‌خواهی دیگری هم آن را بخواند و شاید
بخواهی کتابی بدی به او در ازای آن کتابی بگیری، اگر چه اشتراک
کتاب، کاری غیر قانونی است (در آن سوی اینها اولی چند پایگاه
هستند که این امکان را برای رد و بدل کردن کتاب‌های
الکترونیک، برای اعضایشان فراهم کرده‌اند.

کتاب‌دزها

گاهی می‌توانید آثار معروف و پر فروش دنیا را که بتازگی
منتشر شده‌اند به رایگان از اینترنت دریافت کنید، این کار به
مدت فعالیت کتاب دزدها فراهم شده است. در این مورد پیش
از این نمی‌توان گفت، فقط بدانید که آخرین اثر خاتم ولایت
هم‌زمان با عرضه در کتابفروشی‌ها، در اینترنت هم موجود
بود و نگارنده نیز یک نسخه آن را دریافت کرد.

خدمات کتاب

شرکت‌هایی وجود دارند که به شما در انتشار کتاب یا
نگه‌داری بازاریابی کتاب کمک می‌کنند.
تنوع خدمات این شرکت‌ها آنقدر زیاد است که باور آن
کمی مشکل است. بعضی از آنها حتی کار تصویربرداری را
هم انجام می‌دهند. گاهی هم می‌توانید متن دست‌نویس یا
تایپ‌شده را به آنها بدهید و کتاب آماده شده را در منزل تحویل
بگیرید.

در یک نسخه خطی منحصر به فرد با یک کتابخانه شخصی
دارید. شرکت‌هایی هستند که به شما در نگهداری آنها کمک
می‌کنند و تمام این خدمات را از طریق اینترنت در دسترس شما
قرار می‌دهند.

پایگاه‌های آموزشی

اگر می‌خواهید داستان بنویسید پایگاه‌هایی هستند که به
شما کمک می‌کنند تا داستان جالبتر به وجود آورید. صدها
خدمات و آموزش دیگر هم وجود دارد که می‌توانید در این
سایت‌ها بیابید. از آموزش نویسندگی تا جاب و تویج.

راهنماها

در نهایت پایگاه‌هایی هم هستند که تمام ۱۰۶ مورد فوق را
به صورت دسته‌بندی شده برحسب موضوع یا منطقه یا زبان
فهرست کرده‌اند و شامل هزاران درگاه ارتباطی هستند. از
این پایگاه‌هایی می‌توان به کتاب‌های زوده‌در زمینه کتاب اشاره
کرد.

شماره ۱۵۷
پنجشنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۲
کتابخانه
روزگار

اداریات

مرید کجانی

هر ساله از افرادی که به‌نوعی به پدیده‌ای به نام «کتاب» خدمت کرده‌اند، به‌عنوان «خادمان نشر» تجلیل می‌شود؛ از مؤلف، مترجم و محقق گرفته تا کتابشاس، فهرست‌نگار، کتابدار، کتابفروش،

اگرچه هر ساله در دوره برگزاری هفته کتاب، این افراد از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی می‌شوند، ولی هر یک از این مشاغل دارای مشکلاتی هستند که معرفی سالیانه یکی دو نفر از آنها دردی را دوا نخواهد کرد. شاید داشتن تشکلی‌های صنفی فوری و خودجوش راه حل نسبتاً مناسبی برای کمتر شدن مشکلات اهالی چاپ و نشر و زودتر حل شدن آنها باشد. این گزارش نیز از دریچهٔ «نظام صنفی» به «خادمان نشر» و تمامی آنهایی که در کار انتشار کتاب سهمی را عهده‌دار شده‌اند می‌نگرد. حالا به این چشم‌انداز نگاه کنید.

نظام صنفی؛ سایه‌بانی که خادمان نشر ندارند

گزارشی از پیامدهای حاصل از نبود نظام صنفی منسجم برای اهالی کتاب

نشر کشور باشند، را اولویت بندی کند، در این جدول رده‌بندی جایزه دادن به برگزیدگان آنها در رتبه پنجم قرار می‌گیرد. علی‌اسفند رمضانپور، معاون فرهنگی سابق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سال گذشته در مراسم دهمین دوره تجلیل از خادمان نشر، تحول در نظام چاپ و نشر کشور را نه حمایت‌های دولتی، بلکه در گرو «بازسازی نظام صنفی» آنها اعلام می‌کند.

او در این جلسه از پراکندگی ایده‌ها در حوزه چاپ و نشر ابراز تأسف کرده و می‌گوید، اهر گروهی که دیدگاهی خاص دارند، دور هم جمع شده‌اند و اساساً به گفت‌وگوی مؤثر با دیگران معتمد نیستند. در چنین شرایطی طبیعی است رسیدن به یک‌نظم واحد گفت‌وگوی صنفی دشوار باشد.

رمضانپور مشکلات حوزه چاپ و نشر را غیر قابل انکار می‌داند و می‌گوید، صنعت چاپ مایزاندن بازسازی است. مشکلات جدی گریبانگیر این صنعت است و لزوم همراهی همه‌جانبه پیش از هر زمان دیگری مشهود است.

وی با اشاره به دورنمای صنعت چاپ و نشر در ایران و لزوم بهبود شرایط حاضر می‌افزاید، کسانی در این زمینه امکان عمل دارند که تاکنون خوششان در شرایط سخت تمام داشته است. به عقیده رمضانپور این گفت‌وگو بهتر است از سوی دست‌اندرکاران این صنعت سامان بگیرد و توسط دولت حمایت شود.

معاون فرهنگی سابق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ضرورت بازنگری در نظام صنفی چاپ و نشر را محطرتشان می‌کند و می‌گوید: فایده‌شکل جدیدی از این نظام طراحی کنید که متناسب با نیازهای انحصاری فرهنگی و هناری باشد. گروه‌های فدی‌نقد در حوزه چاپ و نشر باید به شکل کاروباری‌ها، انجمن‌ها و گروه‌های همکار، رابطه بیشتری با هم داشته باشند، زیرا تفکری می‌تواند بدنه را به حرکت وادار که از فرون جوشیده باشد.

در آنها وقتشاپور به لایحه نظام صنفی که در آن زمان در دولت و مجلس در حال بررسی بود اشاره و اظهار امیدواری کرده است که بتوانند استقلال و خودکفلی را در حوزه چاپ و نشر تضمین کنند.

لایحه نظام صنفی کشور در مجلس شورای اسلامی
رمضانپور در آن جلسه از لایحه نظام صنفی یاد کرده بود که با اتکا به آن می‌توان نظام صنفی چاپ و نشر را بازسازی کرد. لایحه‌ای ۸۵ ماده‌ای که امروز پس از گذشت حدود یک سال، ۵۸ ماده، آن تصویب و ادامه رسیدگی به آن به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی سپرده شده است.
احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در همایش کتابشاس با راهکارهای بخش فرهنگ، که مه‌رمهه اسال برگزار شد، بر تدوین یک نظام حقوقی مبتنی بر نیازهای فرهنگی معاصر تأکید کرده و می‌گوید، لازم است نظام حقوقی‌ای مبتنی بر نیازهای جدید فرهنگ کشورمان تدوین شود تا بتواند پاسخگویی حرفه‌های مختلف تولید، توزیع و مصرف فرهنگی در فضای امروز و حمایت از آنها باشد.

مسجدجامعی به تغییر شرایط جهانی و داخلی‌ستش به گذشته اشاره کرده و اظهار می‌کند، ما باید نظام حقوقی فرهنگی خود را متناسب با این دگرگونی‌ها تغییر دهیم، توجه به فرهنگ فرهنگی یکی از راه‌هایی است که از طریق آن می‌توان به ترمیم و اصلاح

قانونی که تشکلی‌های صنفی در حال حاضر بر اساس آن فعالیت می‌کنند، قانون نظام صنفی است. تشکلی‌های که داشتن ازادی عمل در فعالیت‌های صنفی و استقلال از تشکلیات دولتی ویژگی‌های بارز آنهاست.

لایحه ۸۵ ماده‌ای نظام صنفی به منظور اصلاح قانون فعلی و تسهیل فعالیت اصناف، از سوی دولت به مجلس تقدیم شده است و مجلس در حال بررسی و تصویب آن است. حال باید پرسید، آیا این قانون برای تمام تشکلی‌های صنفی از جمله صنف فرهنگی نیز کاربرد دارد؟ آیا تشکلی‌های مربوط به اهالی کتاب از نوبتسده و ناشر گرفته تا کتابفروشی، و… می‌توانند بر اساس این قانون فعالیت کنند؟ تا به حال در طول ۱۰ دوره برگزاری هفته کتاب، جمعاً ۲۰۷ نفر شامل مؤلف، مترجم، محقق، ویراستار، فهرست‌نگار، کتاب‌شاس، منتقد، کتابدار، کتابفروش، ناشر، محقق، مدیر چاپ، حروفچین، لیتوگراف، صحاف و روزنامه‌نگار به عنوان خادم نشر معرفی شده‌اند. از این میان، هفت مترجم، چهار محقق، شش نسخه‌شاس و فهرست‌نگار، هفت منتقد، ۱۲ کتابدار، هشت کتاب‌شاس، ۱۲ محقق، ۲۹ چاپخانه‌دار و مدیر چاپ، ۱۲ لیتوگراف، ۱۱ صحاف، ۱۸ کتابفروش، ۳۳ ناشر، دو حروفچین و دو روزنامه‌نگار به عنوان برترین‌های خدمت

به نشر شناخته شده‌اند.
در هر دوره‌موازنی دیده می‌شود که جالب توجه است، مثلاً در دوره اول، سید کاظم موسوی‌چقوری در قائل میانگذاری مؤسسه‌ای در تألیف داری‌المخالف و فاطمه راکعی به دلیل شایع کتابخوانی و اداره جمعیات فرهنگی به عنوان خادم نشر معرفی شده‌اند.

در دوره دوم و سوم نیز افرادی به عنوان مدیریت و پشتیبانی کتاب، شماره‌گذاری بین‌المللی کتاب و خدمات رایانه‌ای نشر در ردیف برگزیدگان قرار گرفته‌اند.

در دوره‌های بعد، کاروساز، تعمیر کار چاپ، گرافیسیت، مربی آموزش چاپ و معاون پروژسی وزارت آموزش و پرورش نیز به عنوان افراد برتر در زمینه خدمت به نشر معرفی شده‌اند.
در این میان حروفچین‌ها و روزنامه‌نگاران در کنار سایر کسانی که در چرخه تولید انتشار و توزیع کتاب دخیل هستند، کمترین سهم را دارند. در طول ده سال معرفی خادمان نشر، تنها نام دو حروفچین و دو روزنامه‌نگار از ۲۰۷ نفر معرفی شده به چشم می‌آید.

شورای انتخاب خادمان نشر نمونه

ولی آیا تمام کسانی که در کار تهیه کتاب، از مرحله نگارش تا رسیدن به دست خواننده هستند، شامل همین افراد می‌شوند؟ آیا همهٔ آن‌هیان دیگر افراد به درستی انتخاب شده‌اند؟ هر ساله چه کسانی خادمان نمونه نشر را به‌جمله فرهنگی کشور معرفی می‌کنند؟ کجانی به دستورمجلس تجلیل از خادمان نشر می‌تواند به این پرسش پاسخ دهد. شورای انتخاب خادمان نمونه نشر مرکب از پنج نفر است؛ رئیس اداره انجمن‌ها و مراکز فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کارشناس اداره انجمن‌ها و مراکز فرهنگی، دو نفر از ناشران کشور، یکی به انتخاب معاون امور فرهنگی و دیگری به انتخاب مدیر کل مراکز و روابط فرهنگی و نفر آخر هم نماینده تام‌الاجتبار معاون امور فرهنگی‌ها؛ چند در مراحل ابتدایی هر اداره و صنفی که مربوط به کتاب باشد، در تمامی استان‌ها نامزدهای مورد نظر معرفی می‌کنند، ولی انتخاب نهایی به عهده همین شورای پنج نفر است. انتخاب این افراد نه‌تفاوت در یک فرآیند دولتی صورت می‌گیرد و حتی در ناشری که در این شورا حضور دارند، به‌جمله به انتخاب تنها تشکلی رسمی صنفی آنها یعنی انجمنیه ناشران و کتابفروشان تهران، بلکه به انتخاب معاون امور فرهنگی و مدیر کل مراکز و روابط فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. اگر تمام این افراد از مؤلف و مترجم گرفته تا فهرست‌نگار و کتابشاس و حروفچین و صحاف خود، دارای یک تشکلی صنفی فوری بودند، باز هم برگزیدگانشان باید توسط پنج مقام دولتی انتخاب می‌شدند؟

بازسازی نظام صنفی چاپ و نشر

انتخاب و معرفی این افراد سالی یک بار و تغییر از آنها و شناساندن آنها به جامعه فرهنگی کشور، چه معضلی از صنعت چاپ و نشر کشور حل می‌کند؟ اگر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بخواند نیازهای تمام کسانی که می‌توانند افعالی مجموعه‌گسترده چاپ و

زیورساخت‌های فرهنگی برآید، تا باید در تدوین نظام حقوقی بخش فرهنگ، وضعیت صنف و تشکلی‌های صنفی را مشخص کرده و در تدوین قوانین و آیین‌نامه‌ها از نقش مؤثر آنان استفاده کنیم».

جامعه مدنی و اصناف و اتحادیه‌ها

یکی از شعارهای محوری سیدمحمد خاتمی در دوران انتخابات ریاست‌جمهوری و پس از آن، تمسک به تأکید بر استقرار جامعه مدنی از طریق تشکلی نهادها، اصناف و اتحادیه‌ها بوده است. اگر افرادی یک صنف بتوانند تشکلی خودجوشی، برجسته از خواست و اراده خود، به‌نوعی دولت را آسان‌تر دهند، و مانند نمونه در گزینش‌های فکری و عقیدتی، صرفاً بر سر منابع مشترک صنف خود گردهم آیند، می‌توانند از حقوق افعالی خود در برافع محیط‌هایم دفاع کنند.
سه‌سایه‌ای است که ظاهراً از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گرفته تا ناشر و کتابفروش و چاپخانه‌دار و نویسنده و مترجم، همگی بر آن اتفاق نظر دارند.

آنچه اهالی کتاب به آن نیاز دارند، نه تقدیر و تشکرهای مفصلی با دادن لوح تقدیر و سکه هلال ازادی، بلکه محکم کردن پایه‌های تمسک صنفی آنهاست. انجمنی که نباید منتظر بود دولت آن را تأمین کند، امنیت که تأمین آن در گرو تشکلی یک تشکلی صنفی فوری و خودجوشی از سوی این افراد است.

دولت و لایحه نظام صنفی

ظاهراً دولت نیز تا ارائه لایحه نظام صنفی همین هدف را مد نظر داشته است که قانون نظام صنفی فعلی را که حدود ۱۳ میلیون نفر جمعیت را تحت پوشش قرار داده است، اصلاح کند.
سید حسین فرجی، مدیر کل اصناف وزارت بازرگانی، قانون نظام صنفی فعلی را که در حال اجراست، دارای مشکلات بسیار دلنسته است. او معتقد است این مشکلات باعث شده سازمان‌های صنفی نتوانند در اجرای وظایف خود موفق باشند.
فرجی مواد و تصدیق‌های قانون نظام صنفی فعلی را دارای ابهامات و تازایی‌های غیران‌گه‌ده که باعث شده است این قانون پاسخگویی نیازهای اصناف کشور نباشد.

نظام صنفی و اهالی نشر

در لایحه نظام صنفی کشور، نظام صنفی، مجموعه فرامد و مقرراتی تعریف شده است که «امور مربوط به سازمان، وظایف، اختیارات، حدود و حقوق افراد و واحدهای صنفی را طبق این قانون تعیین می‌کند».

حسین کجانیان، مدیر نشر چشمه و سخنگوی انجمنیه ناشران و کتابفروشان تهران، تشکلی نشر را اگر ده‌ها صنفی یک صنف خاص باشد، هدف معمولاً غیر اقتصادی تعریف می‌کند. او می‌گوید، تشکلی نشر تشکلی است که از کلیه ابزارهای لازم برای تأمین منابع افعالی خود استفاده کند. البته ممکن است این منابع در چارچوب اقتصادی هم تعریف شود. مثلاً اگر تشکلی مالیات‌آزایی را برای افعالی صنف خود حذف کند، معنای اقتصادی را تأمین کرده است. ولی مثلاً در صنف ناشران، سه‌سایه‌ای مانند محافظ یا سانسور لزوماً اقتصادی نیست؛ می‌تواند تبعات اقتصادی هم داشته باشد. ولی کتابشاس معتقد است، یکی از مهم‌ترین مشکلاتی که انجمنیه ناشران، کتابفروشان یا آن مجامع است تقطیر است که میان قانون نظام صنفی فعلی و عرصه شورای عالی انقلاب فرهنگی وجود دارد.

طبق قانون نظام صنفی، اتحادیه‌ها باید به افرادی که می‌خواهند در آن صنف خاص فعالیت کنند، برهانه کسب بدهند. همچنان‌که در صورت لایحه نظام صنفی که به اتحادیه‌ها اختصاص داده شده است، ماده ۲۰ یکی از وظایف اتحادیه‌ها برآوردن برهانه کسب با دریافت نقاشا و مدارک مقضیان و رعایت قوانین و مقررات مربوط از همچنین اطعانی برهانه کسب و تعطیلی محل کسب، حق مقررات اعلام آن به مسئول نظارت و جلوگیری از ایداع فعالیت واحدهای صنفی که بدون برهانه کسب با دیگر می‌شوند، ذکر کرده است.

شماره ۱۵۷
پنجشنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۲
روزنامه اطلاعات
۱۷

منظور کایبات از تائیف قانونی، استفاده به این ماده و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۶۷ است که به موجب آن نائشان برای تأسیس انشتراتی باید از وزارت فرهنگ و ارشاداسلامی مجوز فعالیت بگیرند.

اگرچه قانون نظام صنفی در حال حاضر، قانون است و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، یک «ابن نامه» است، ولی در حال حاضر مرجع صدور پروانه فعالیت برای نائشان، نه انجابه نائشان و کائفرهائشان، بلکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. به همین دلیل است که در حال حاضر بسیاری از نائشان، وقتی مجوز فعالیت خود را از مرجع دیگری اخذ می‌کنند، ازومی نمی‌بینند به خصوص انجابه نائشان و کائفرهائشان را آید.

انجابه نائشان و کائفرهائشان

سخنگری انجابه نائشان تأکید می‌کند: «صنعت نشر نباید وابسته به دولت باشد و باید زوری نگاه خود را که همیشه دولت باید حامی فعالیت‌های فرهنگی باشد، عرض کنیم. کایبات در ادامه به مشکلات انجابه نائشان و کائفرهائشان تهران در مقابل فعالیت‌های مجوز لاند دولتی اشاره می‌کند و می‌گوید: «بر مصوبهٔ عمل قانون صدور مجوز برای فعالیت یک انشتراد، باید توسط سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی و با وجود تلاش‌های ما در این مورد، همیشه با مقاومت مسئولان دولتی روبه‌رو بودیم. از موارد دیگر، موضوع برگزاری نمایشگاه کتاب است. مسئولیت برگزاری نمایشگاه کتاب‌های داخلی به عهده انجابه نائشان و کائفرهائشان است، ولی به دلیل همکاری نکردن مسئولان معمولاً انجابه عدلاً تا همین ماه نمی‌تواند مطمئن باشد آیا مسئولیت برگزاری نمایشگاه باید بها آنهاست یا نه.»

مذیر نشر چشمه درباره آنچه نظام صنفی که در حال حاضر در مجلس شورای اسلامی در حال تصویب است، می‌گوید: «اگر این لایحه جزو لایق‌های پیشی گفته شده از برای صدور مجوز انشتراتی برآورد نمی‌شد، به جهت کاهش مشکلات موجود در زمینه انتشار و توزی که اگر قرار باشد به ما اختیار صدور مجوز به انجابه داده شود و همچنان این نامه شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز به فوت خود باقی بماند، تصویب کامل این لایحه نیز دردی از صنف نائشان و کائفرهائشان دوا نخواهد کرد.»

انجابه چاپخانه داران

از جمله صنوف دیگری که به چاپ و نشر مربوط می‌شود، انجابه چاپخانه داران است.

چاپخانه‌داران می‌گوید: انجابه ما فعالیت‌های چاپ، کاتژ و وسایل مورد نیاز را در میان اعضای صنف توزیع نمی‌کند. ولی مشکلات دیگری در رابطه با انجابه ما وجود دارد که من تخصصاً ترجیح دادم از چاپخانه‌داران خارج شوم.

مذیر این چاپخانه، از جمله مشکلات انجابه را که باعث نارضایتی چاپخانه‌داران شده است، دادن جواز کسب برای افراد غیر متخصص عنوان می‌کند: «افرادی که نه آشنایی مناسب با این صنعت دارند و نه استطاعت مالی قابل توجه، ملای در این باره می‌گویند، «این افراد که عمدتاً در صنف چاپ غیر متخصص هستند، از طریق فرض و وام‌های بانکی دستگاه چاپ خریدانه‌اند و چون نمی‌توانند بر موقع به تعهدات مالی خود عمل کنند، مجبور می‌شوند برای سفارش کار بیشتر، با قیمتی پایین‌تر از قیمت بازار کار کنند و از این طریق باعث ضرر مالی دیگر چاپخانه‌داران شوند.»

اردیل بیرون آمدن خود از انجابه و انقضای او عملکرد آن ذکر می‌کنند و می‌گوید: «در مقابل حق عضویت سالانه پانصد هزار تومان، فعالیت قابل قبولی از سوی انجابه صورت نمی‌گیرد.»

صنف لئیوگرافان

انجابه لئیوگرافان، صنف دیگری در چاپ و نشر است که حدود ۱۵ سال پیش یک اعتراض به تهران اسکتر، به وجود آورد. در همان زمان صنف از اعضای خود گرفته و دستگاه‌های مربوط به لئیوگرافی را به کشور وارد کردند و به نصف قیمت آنها را به اعضای تعاونی خود دادند.

جواد مدنی، مذیر لئیوگرافی پیمان، این کار را یکی از نقاط مثبت در کارنامه فعالیت انجابه لئیوگرافان ارزیابی می‌کند و می‌آورد: «اگر دیگر فعالیت‌های این انجابه، ایجاد یک تعاونی صرف است که از طریق آن سالی یک بار هزینه مواد اولیه مربوط به کار لئیوگرافی وارد کرد و به اعضا تحویل می‌دهند.»

وی به طور کلی از فعالیت‌های انجابه لئیوگرافان ابراز نوسایت می‌کند و می‌خشف: «امی موجودا نتیجه اعضا و در زمان انتخابات می‌ماند.»

وی می‌گوید: یکی از مسائل مهمی که در کار لئیوگرافی باید به آن توجه شود، این است که لئیوگرافی، مادر چاپ است و ولی در قانین موجود لئیوگراف نمی‌دانند چاپخانه داشته باشد، در حالی که چاپخانه‌دار می‌تواند لئیوگرافی داشته باشد. این مسأله‌ای است که به نظر من اعضای انجابه لئیوگرافان برای حل آن باید چاره‌ای بیاندیشند.»

تشکل‌های صنفی، آزادی عمل و استقلال

ایجاد و فعالیت تشکل‌های صنفی، دویژگی مشخص دارد.

یکی از آزادی عمل اعضای صنف در سازماندهی و فعالیت و استقلال این واحدها از تشکیلات دولت. کائیز نوروزی، حفرقاند مطرح حوزه فرهنگی، مطروحات و نشر درباره قانون نظام صنفی فعلی می‌گوید: «قانون فعلی نظام صنفی به لحاظ آزادی عمل و استقلال آنها از دولت، ناقص است. به موجب این قانون، آنچه به عنوان اختیارات انجابه‌های صنفی آمده است، بسیار محدود و بیشتر تحت امر اراده‌های دولتی است.»

وی درباره آنچه نظام صنفی که در مجلس شورای اسلامی در حال بررسی است، می‌گوید: «در این لایحه نیز اختیارات قانون فعلی نظام صنفی، کاشاکان یا برجاست. در مرحله طراحی و بررسی این لایحه، این قاعده بزرگ مورد توجه قرار نگرفته است که نهادهای صنفی باید در حوزه کاری خود اختیار داشته باشند و بتوانند مستقل از اراده دولت تأثیرگذار باشند. نه اینکه انجابه‌ها مجری رایگان تصمیمات دولتی باشند. از این جهت لایحه فعلی با نظام موجود تفاوت قابل اعتنایی ندارد.»

در ماده ۱۱ لایحه نظام صنفی، بالاترین مرجع تصمیم‌گیری و نظارت بر امور اصناف کشور، «هیأت عالی نظارت» معرفی شده است که به منظور تعیین خط‌مشی، هدایت و ایجاد هماهنگی و نظارت بر کارگانه انجابه‌ها، مجمع امور صنفی، شورای اصناف کشور و کمیسیون‌های نظارت تشکیل می‌شود.»

فصل هفتم این لایحه به هیأت عالی نظارت اختصاص دارد. در ماده ۱۵ لایحه نظام صنفی ترکیب هیأت عالی نظارت اینگونه معرفی شده است: «وزیر بازرگانی، وزیر کشور، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزیر دادگستری، وزیر امور اقتصادی و دارایی، فرمانده نیروی انتظامی کشور، شهردار تهران، رئیس شورای اصناف کشور و رؤسای مجامع امور صنفی شهرستان‌های تهران.»

در تصوره ۴ این ماده آمده است: «تصویب این نامه‌های موضوع این قانون با اکثریت مطلق آرای وزیران حاضر معتمر خواهد بود و در سایر موارد، تصمیمات با اکثریت نسی آرای حاضران در جلسه معتمر است.»

همان طور که از این ماده برمی‌آید، بالاترین مرجع تصمیم‌گیری

برای نظام‌های صنفی و انجابه‌ها، حیاتی است که قوانین مهم آن تنها به صورت موافقت اکثریت مطلق آرای وزیران به تصویب خواهد رسید.

قانون نظام صنفی و نظام اقتصادی پیشه‌وری

طه‌آر در حال حاضر در میان مجموعه صنفی که به عنوان صنف فرهنگی شناخته می‌شوند و تحت مدیریت عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند، نائشان، کائفرهائشان، چاپخانه داران و لئیوگرافان دارای انجابه هستند و سایر صنوف فرهنگی خارج از این قانون فعالیت می‌کنند.

باباوردی، سرمد، جراسا، صنوف فرهنگی در قالب این قانون فعالیت نمی‌کنند:

آیا وقتی قانونی عنوان کلی نظام صنفی، ام‌و تصویب قرار می‌گیرد، علی‌القاعده نباید همه صنوف را اعم از اقتصادی، فرهنگی و… شامل شود؟ چرا افرادی که مشغول فعالیت‌های فرهنگی هستند، هیچ‌گاه اقدام به ایجاد انجابه در چارچوب قانون نظام صنفی فعلی نکرده‌اند؟

کائیز نوروزی در این باره می‌گوید: «اصولاً قانون نظام صنفی بر مبنای خصوصیات نظام صنفی طراحی شده است و نمی‌تواند یک قانون جامع برای مجموعه صنوف فعالیت‌های اقتصادی کشور بوده و درون آن قانون و مفاد و اهداف آن نمی‌تواند برای صنوف اقتصادی که حجه فرهنگی هم دارند، قانون مناسب باشد.»

اگرچه لایحه نظام صنفی مراجعه کنیم، گفته نوروزی روشن‌تر می‌شود. در ماده ۲ این لایحه، فرصتی «اینگونه تعریف شده است: «هر شخصی حقیقی یا حقوقی با داشتن این شروط، در صنفی شناخته می‌شود: الف) در یکی از فعالیت‌های صنفی اعم از تولید، تبدیل، خرید، فروش، توزیع، خدمات و خدمات غیر سرمایه‌گذارنده؛ ب) به عنوان پیش‌نور و صاحب شغل آزاد، محل کسبی دایر یا وسیله کسبی فراهم‌کننده؛ پ) تمام یا قسمتی از کالا، محصول یا خدمات خود را به طور مستمر یا غیر مستمر و به صورت کلی یا جزئی به مصرف‌کننده عرضه دارد.»

نویسندگان و نظام صنفی

اگر چه نویسندگان در حال حاضر تشکل‌های مختلفی از جمله

کانون نویسندگان، انجمن اهل قلم و انجمن نویسندگان کرود و نوجوان دارند، ولی در حال حاضر تشکل واحدی که همه نویسندگان و پدیدآورندگان نشر را شامل خود وجود ندارد. چرا نویسندگان بر اساس قانون نظام صنفی، یک تشکل صنفی یکپارچه را بنیان نگذاشته‌اند؟

کائیز نوروزی قانون نظام صنفی را به هیچ وجه قانون مناسبی برای تشکیل یک نهاد صنفی برای نویسندگان نمی‌داند. «چون وضعیت نویسنده‌ها بسیار پیچیده‌تر از وضعیت سایر مشاغل است. اول اینکه نویسندگی در ایران به عنوان یک شغل کاتژا حرفه‌ای شناخته نشده است؛ یعنی نمی‌تواند کسب‌کنایی که معیشت آنها از راه پاسخگویی نیازهای زندگی باشد و همین نکته است که سازماندهی صنف نویسندگان را پیچیده می‌کند.

از طرف دیگر، نویسندگی واژه‌ای عمومی است که از پژوهشگری تا ریخ تا تصونیسی را در بر می‌گیرد.»

نوروزی بر این نکته تأکید می‌کند که خصوصیات صنفی مشاغل مانند نویسندگی با مشاغل دیگر مانند مسائلهی آنها نظام صنفی است. تفاوت است و ما نمی‌توانیم مشاغل فرهنگی را در کنار مشاغل پیشه‌وری قرار دهیم و برایشان نظام صنفی واحد تنظیم کنیم. یکی از کارگروه‌های تشکل‌های صنفی این نهادها، حرفه‌ای مورد نیاز واحدهای صنفی و انواع حمایت‌های مالی اجتماعی و حرفه‌ای از اعضای صنف است. درباره نویسندگان چنین موضوعی بسیار فرستاد؛ «چون بخشی از ارقام صنفی مورد نیاز نویسندگان مورد مادی نیست.»

نوروزی در این باره می‌گوید: برای یک نویسنده که نوشتن، حرفه اوست، آزادی بیان یک ضرورت حرفه‌ای و صنفی است. چنین موردی، ماعت سیاسی هم در کارند و در آنجا همیشگی حساسی میان نیازهای صنفی نویسندگان و مسائل سیاسی رخ می‌دهد و همین است که نظیتر بر میان نیاز صنفی و رفتار سیاسی را دشوار می‌کند و اگر باعث شدن تشکل‌های صنفی نویسندگان و همچنین بدبینی دستگاه‌های دولتی به تشکل آن‌ها شده است.»

نویسندهی بزرگترین مشکل صنف نویسندگان
نویسندگان را به عنوان افرادی یک صنف به حساب آورده‌ایا آنها می‌توانند بر اساس قانون نظام صنفی به سازماندهی تشکل‌های خود بپردازند؟

صدفی صالحی، شاعر، نویسنده و عضو کانون نویسندگان در این باره معتقد است: ابتدا باید مشخصه‌ها را تعریف کرد. مشخصهٔ اگر همان نگاره، ترویج، توسعه و پرورش باشد، به صورت کلی به دو بخش مقسم می‌شود: صنف ایژه یا صنف بدون وابست مادی و صنف معنوی. صنف مادی ولی صنف بازارها و اصناف دیگر در حوزه بازار، توزیع و تولید، و صنف معنوی هم مثل صنف هنری، فکری و کلامی که نویسنده‌ای در حوزه فرهنگی‌گردشی کشتی‌ها و اموزگاران هم در همین صنف قابل تعریف. پس نویسندگان می‌توانند اعضای یک صنف به شمار آیدند.

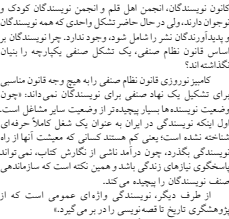
صالحی در پاسخ به این پرسش که تشکل‌های نویسندگان با چه مشکلاتی روبه‌رو است، می‌گوید: «اگر می‌خواهیم تشکل‌های اهل قلم را به چه مشکلاتی روبه‌رو ببینیم، بهتر بود، آیا تشکل‌های که اهل قلم آن را تجربه نگارده یا آن روبه‌رو نشده هستند در جماع همجان نیروی خود نویسنده شدن، از بزرگترین مشکل است. نه از حیث قدرت خلاقیت، بلکه به دلیل فرار گرفتن در این جایگاه خاص تاریخی و اجتماعی.»

در جامعه‌ای که احزاب مردمی، بنیادهای دموکراتیک و تشکل‌ها و نهادهای مدنی وجود نداشته‌باشد، مردم رو به رسانه‌ها نازا و دروغگر می‌آوردند. اهل قلم همواره به سه طبقه سه وجه تقسیم می‌شوند: معرضان، منتقدان، مدافعان یا حامیان؛ در برابر این سه ساعت مرتبند؛ شش مورد می‌باشند: از کاتژ طبقه مدافعان و اهل قلم پرسنل و کادمندها، بحث عبور می‌کنند، طبقه حامیان را به فراموشی می‌سپارند. اما فردا از مدافعان خود دفاع و از فرزندانش خودکراهی نمی‌کنند و آنها نمی‌توانن گذارند.»

ایجاد تشکل صنفی با قوانین دیگر

البته نمی‌توان با این استلالا که قانون نظام صنفی قانون مناسبی برای مشاغل فرهنگی از جمله نویسندگی نیست، ایجاد هرگونه تشکل صنفی توسط نویسندگان و پدیدآورندگان کتاب را غیر ممکن دانست. قوانین دیگری نیز وجود دارد که نویسندگان برای ایجاد یک تشکل صنفی می‌توانند از آنها استفاده کنند: «در جمله قانون اصناف و تشکل‌ها، قانون کار، و قانون تجارت در بخش مربوط به تشکیل مؤسسات برنجاری همچنان که ملاً انجمن صنفی روزنامه‌نگاران بر اساس قانون کار تشکیل شده است.

تشکل‌گیری هویت صنفی به این بستگی دارد که فرد برای خود را تا چه اندازه هویت صنفی قائل باشد، تا چه اندازه به منابع مشترک هم صنفی‌های خود باور داشته باشد و چه میزان اراده مشترکی برای پیشبرد اهداف مشترک صنفی در او وجود داشته باشد. جدای از موارد مربوط به قانون و تشاره‌های دولتی، شکل گرفتن هویت صنفی برای نویسندگان به دلیل فراهم نبودن کدام‌یک از این عوامل بوده است.»

شماره ۱۵۷

پنج شنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۲

روزنامهٔ **نگار**، یک روزنامهٔ ادبی است.

سومین نشست سالیانه مسؤران فرهنگستان‌ها با عنوان «توسعه اطلاع‌رسانی کتاب در استان‌ها، روز گذشته در محل هتل ارم برگزار شد.

در این مراسم که همزمان با روز کتاب، کتابدار و اطلاع‌رسانی یازدهمین دوره هفته کتاب بود معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونان فرهنگی، روسای ادارات فرهنگی، کارشناسان ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها و مسؤران مؤسسه خانه کتاب حضور داشتند.

افتتاحیه

در ابتدای جلسه، محمدنجمیری مدیرعامل خانه کتاب ضمن

خیرمقدم به مدعوین جلسه، درباره این مراسم گفت: «تداوم نشست‌های سال‌های پیش تا امروز باعث طرح کتابی شد که از آن جمله تعهدات متقابل بین خانه کتاب و استان‌ها بود. در مرحله اول قرار شد کارگاه‌های آموزشی در استان‌های مختلف برپا شود که تا به حال پانزده مورد از آن ایجاد شده است.»

رئیسجری در ادامه صحبت‌هایش درباره نتایج نشست‌های پیشین، به تکمیل بانک اطلاعاتی کتاب اشاره کرد و درباره روند کار در سال گذشته توضیح داد: «جمع‌آوری که از سال گذشته تا به حال روی داده، بسیار مثبت بوده است و باید از تمام مسؤران استان‌ها تشکر کرد. مدیریت خانه کتاب ایران در بخش دیگری از سخنانش گفت: در هشت ماهه اول، چهارده درصد رشد در زمینه تولید کتاب داشته‌ایم و از آنجا که حجم تولید کتاب رو به افزایش است، به نظر می‌رسد همکاری تهران و استان‌های دیگر نیز باید بیشتر باشد.»

پس از سخنرانی رئیسجری، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدعلی شماعی‌بشت تریون قرار گرفت و پس از تریک به مناسبت هفته کتاب صحبت‌هایش را با موضوع صنعت کتاب آغاز کرد: «از آنجا که نگاه ما به فرهنگ، نگاهی قسمی است، به کار بردن واژه صنعت ممکن است چندین به مذاق دوستان خوش نیاید. اما باید توجه داشت که نگاه ما به این صنعت باز هم فرهنگی است و به آن نگاه تجاری نداریم.» شماعی پس از تقسیم‌بندی صنعت کتاب به سه مرحله تولید، توزیع و مصرف، درباره این فرایند توضیح داد: «اولین مطلبی که در زمینه تولید کتاب در استان‌ها وجود دارد، معرفی خلاقیت‌ها و آثار فرهنگی بومی است. اگر بتوانیم یافته‌های استثنای را با همان روش بومی به نگارش درآوریم، قطعاً موفق خواهیم بود.»

او با ارائه آمار در زمینه تولید کتاب در تهران و استان‌های دیگر به رشد ۶۱ درصدی استان‌ها در مقابل تولید پنج درصدی تهران اشاره کرد و درباره توزیع انبوه کتاب گفت: «باید قبول کنیم که در نظام توزیع، هنوز سنتی عمل می‌کنیم و به اندازه مرحله تولید، پیشرفت نکرده‌ایم. به هر حال معاونت فرهنگی آمادگی دارد تا از هر تئوری و خلاقیتی حمایت کند اما نهایتاً بخش خصوصی باید در زمینه توزیع کتاب‌ها و کالاها فعالیت بیشتری داشته باشد.» شماعی در پایان سخنانش اظهار کرد: «در اتقال ما به روی استان‌ها باز است و ما پذیرای پیشنهادها و خلاقیت‌های آنها هستیم.»

پس از مراسم افتتاحیه و سخنرانی مسؤران، از نمایندگان

فرهنگی استان‌ها بنا بر فعالیت آنها در زمینه‌های مختلف دعوت شد تا در سه «کار گروه» مختلف با موضوعات اهل قلم، بانک اطلاعاتی کتابفروشان و مراکز تازه‌های کتاب؛ بستری برای اطلاع‌رسانی، شرکت کنند.

اهل قلم

استان‌های فارس، قم، آذربایجان شرقی، یوشهر، سیستان و بلوچستان، کرمان، لرستان، مرکزی، کهگیلویه و بویراحمد و خوزستان جزو شرکت‌کنندگان «کار گروه» اهل قلم بودند.

در این «کار گروه» که با هدف ایجاد ارتباط و تعامل با اهل قلم و ایجاد یک تشکل برای پیگیری و حمایت از نیازهای مادی و معنوی آنها شکل گرفته بود، به موضوعاتی از قبیل بیمه اهل قلم، سرای اهل قلم و جایزه کتاب سال استانی پرداخته شد.

در این جلسه که با مدیریت نماینده فرهنگی استان قم اداره می‌شد، محورهای از جمله ارتباط بیشتر با پدیدآورندگان، افزایش همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها با اهل قلم، اطلاع‌رسانی روزآمد به نویسندگان و... مورد بحث قرار گرفت. در ابتدا رئیس جلسه که با هدف اداره کردن گروه و جمع‌بندی نظرات نهایی آنها انتخاب شد، با تأکید بر این نکته که اهل قلم جایگاه ویژه‌ای در عالم معنا دارند، گفت: «با توجه به این جایگاه، ویژه شایسته‌ما که ما با آنها در ارتباط، شایعیم که چگونگی آنها برای نشر نوشته‌های خود دچار مشکل آید حداقل این مشکلات کمبود بودجه برای انتشار کتاب‌هایشان است.»

پس از صحبت‌مقدمانی رئیس جلسه، نماینده فرهنگی استان فارس با طرح موضوع بازیگری در حمایت از حقوق مؤلفان بحث را ادامه داد و درباره قانون کمی روایت توضیح داد: «ما برای حمایت از اهل قلم باید بینیم به لحاظ قانونی چه داریم؟» آیا قانون فعلی ما چولنگی‌ری نیازهای مؤلفان هست یا خیر که به نظر می‌رسد در اولین مرحله باید دست به تألیف یک قانون جدید زد که در آن حقوق مادی و معنوی صاحب اثر رعایت شود.

معاون کتابخانه‌های استان سیستان و بلوچستان، محمدحسین زحمتکش نیز به صورت موردی به نیند مجوز چاپ کتاب در این استان اشاره کرد و درباره آن گفت: «طبق قانون، باید مجوز چاپ کتاب در تهران صادر شود. اگر نویسنده‌ای بخواهد خودش پیگیر کار باشد مجبور است هزینه زیادی صرف کند. در صورتی که اگر مسؤران به درستی حمایت کنند، تا همه مجوزها در استان‌های مربوط به خود صادر شود، لافاقل نویسنده هزینه کمتری پرداخت می‌کند.»

مراکز تازه‌های کتاب، بستری برای اطلاع‌رسانی

توسعه اطلاع‌رسانی در استان‌ها، عنوان دومین «کار گروه» این نشست بود که با حضور نمایندگان از استان‌های همدان، کرمانشاه، اصفهان، خراسان، کردستان، یزد و معاون مؤسسه خانه کتاب برگزار شد.

وهرز نوروزیور دبلمی، معاون مؤسسه خانه کتاب به عنوان رئیس جلسه در آغاز این نشست، با طرح سؤالی به شرح موضوع جلسه پرداخت و گفت: «درباره توسعه اطلاع‌رسانی کتاب در استان‌ها، سؤال اصلی مورد بحث این است که بقدر اطلاع‌رسانی کتاب (تولید، انتشار و رساندن اطلاعات به مخاطبان) امکانش بیشتر است؟

وی با اشاره به اینکه قصد این است که اطلاع‌رسانی را از حالت متمرکز که هم اکنون در خانه کتاب انجام می‌شود به سایر استان‌ها توسعه بدهیم، افزود: «هر استانی می‌تواند در حیطه جغرافیایی خود این کار را انجام دهد و طبیعی است که در ابتدای کار مشکلات فراوان باشد ولی با انجام و ادامه کار، خود به خود مشکلات بر طرف خواهد شد.»

نوروزیور در ادامه سخنان خود گفت: «سؤال ما این است که در این بازه چه باید کرد و چگونه و با چه راهکارها و پیشنهادی می‌توان این مهم را انجام داد. همچنین اگر خواهیم طبقه‌خانه کتاب را به استان‌ها تفویض کنیم، چگونه است.» نماینده استان خراسان نیز به چرخه عرضه کتاب اشاره کرد و توضیح داد: «به نظر می‌رسد در چرخه عرضه کتاب، توزیع

مهم‌ترین معضل بلند که به مشکل اطلاع‌رسانی باز می‌گردد.» وی افزود: «اینچه در کشور ما مرسوم است توزیع به شکل سنتی است، در حالی که در دنیا به شکل مدرن و غیرسنتی انجام می‌شود. البته دلیل این امر ارتباط نزدیک توزیع با سرمایه‌گذاری است که مسؤران ارشاد باید به آن توجه کنند.» نماینده استان خراسان پیشنهاد این مطلب که با گرفتن آخذ مجوز در استان می‌توان به شکل مدرن توزیع را انجام داد، اظهار کرد: «اینها مسائل و مشکلات است که باید به آن پرداخته شود.» نماینده استان اصفهان، در این جلسه با ارائه گزارشی از وضعیت فرهنگی استان، اظهار طمی بر نامه‌رویی که انجام شد، کمیسیون مشکل از نمایندگانی از تعاونی‌ناشران استان برای سامان‌دهی وضعیت نشر تشکیلی دادیم و با تعیین اولویت‌ها، راهکارهایی را برای رسیدن به وضعیت مطلوب طرحی کردیم.»

او در ادامه صحبت‌هایش توضیح داد: «ما دو نمایندگی

خانه کتاب در اصفهان داریم که با صحبت‌های انجام شده تصمیم

داریم آنها را به بخش خصوصی واگذار کنیم.»

در ادامه این نشست، نماینده استان یزد به بیان مشکلات این استان پرداخت و گفت: «اصولاً وقتی که توسعه واحدی در مرکز رخ می‌دهد، باید به نمایندگی آن در استان‌ها تسری پیدا کند. چیزی که ما در اکثر استان‌ها داریم، تازه‌های کتاب است که این مسئله باید با همین امکانات محدود در استان‌ها توسعه داده شود.»

نماینده استان کرمانشاه نیز خواستار نمایندگی خانه کتاب در این استان شد و گفت: «باید تمام امور مربوط به کتاب در استان‌ها در ساختارهای مجزا و مجبور یا نام خانه کتاب انجام شود تا خانه کتاب به معنای واقعی به انجام امر خود دست یابد و این پروژه‌ای ملی است که باید معاونت فرهنگی نسبت به آن اهتمام ببرد.»

وی در ادامه سخنان خود افزود: «بحث تازه‌های کتاب باید در مقوله اطلاع‌رسانی به عنوان یک پروژه کلی دیده و در آن سیاست‌ها، بحثنامه‌ها و این‌نامه‌ها تعریف شود. حتی می‌توان اجرای آن را در استان‌ها به بخش خصوصی واگذار کرد. اگر خانه کتاب به عنوان یک شخص حقوقی در همه استان‌ها نمایندگی داشته باشد و دستورالعمل‌هایی مشخص کند، تمام این مسائل تسهیل پیدا خواهد کرد.»

در ادامه این جلسه نماینده استان همدان به ارائه پیشنهادی در این زمینه پرداخت و گفت: اگر بخشی از نشریات محلی یا شبکه‌های محلی به تازه‌های کتاب استان اختصاص داده شود، در امر اطلاع‌رسانی بسیار مفید خواهد بود.»

وی در ادامه توضیح داد: «می‌توان در سطح مدارس راهنمایی و دبیرستان از طریق کتابخانه‌ها به تبلیغ تازه‌های کتاب استان پرداخت.»

نماینده استان همدان دایر کردن مراکز تازه‌های کتاب در مسؤران‌ها از ضروری دانست و در این باره اظهار داشت: «مسؤران تازه‌های کتاب باید آموزش ببیند و بهتر است راهکاری برای تبادل اطلاعات بین استان‌ها اندیشیده شود.»

بانک اطلاعاتی کتابفروشان

در نشست سوم که مربوط به بانک اطلاعاتی کتابفروشان بود، نمایندگان از استان‌های زنجان، سمنان، قزوین، گیلان، گلستان، ایلام، اردبیل و مازندران شرکت کردند. در این برنامه به موضوعاتی از قبیل ایجاد بانک اطلاعاتی کتابفروشان، اطلاع‌رسانی به متقاضیان کتاب و سیاست‌گذاری برای امر ایجاد یک کتابفروشی بزرگ در مرکز استان در سال‌های پراخده شد. شرکت‌کنندگان دلیل مورد بحث قرار دادن موضوعات فوق را وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دانستند.

اختتامیه

پس از برگزاری نشست‌ها و نتیجه‌گیری هر گروه، موارد پیشنهادی حول سه محور مورد بحث (اهل قلم، ایجاد بانک اطلاعاتی کتابفروشان و مراکز اطلاع‌رسانی در استان‌ها) اعلام شد.

ارتباط استان‌ها برای اطلاع‌رسانی بیشتر

بیابانه نیایی سومین نشست سؤولان فرهنگي استان‌ها

مراکز اطلاع‌رسانی در استان‌ها
۱-استفاده از رسانه‌های محلی ومنطقه‌ای مانند نشریات و شبکه‌های استانی برای معرفی تازه‌های کتاب،ارسال گزارش‌هنگامی نشر برای آنها.

۲- استفاده از ظرفیت کتابخانه‌ها و سایر مراکز علمی،

فرهنگی و آموزشی برای معرفی تازه‌های کتاب.

۳-انتقال کتاب‌های تازه‌های نشر به دیگر محل‌های فرهنگی شلوغ و پرتردد پس از نمایش در مراکز تازه‌های کتاب.

۴- تبادل اطلاعات کتاب‌های منتشر شده بین استان‌ها و ارتباطات منطقه‌ای.

۵- آموزش دست‌اندرکاران اطلاع‌رسانی در استان‌ها.

۶- پیگیری از مراجع استانی (مانند استانداری، سازمان ملیوت و….)برای راه‌اندازی محلی به نام خانه کتاب در استان‌ها
حداقلی برای شروع در استان‌های که دارای ظرفیت نشر کتاب بیشتری دارند.

۷- عدم تمرکز خرد کتاب.

۸- متولی تازه‌های کتاب در استان‌ها مشخص شود.

۹-مخبرد تازه‌های کتاب در شهرستان‌ها.

پیشنهاد برای جلسه

جلسه در خارج از هفته کتاب باشد و به صورت مستمر پیگیری گردد.

اثر نام

-انتخاب کتاب استان (در موضوع‌های مختلف).
- ایجاد بانک اطلاعاتی اثر نام قلم در استان‌ها یا همکاران خانه کتاب.

-پیشنهاد به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای تشکیل

انجمن اثر نام مرکزی و تأسیس شعبات آن در مراکز استان‌ها.
-پیشنهاد به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای اعطای تسهیلات ویژه به دولتخانه.

۱-کتاب‌پیشتری کامل کردن نیمه اثر نام قلم و معرفی آنها به شورای اطلاعاتی شهیدت پدپادآورنگان در استان‌ها وارسال توضیحات و شرایط (این نامه) به استان‌ها از سوی خانه کتاب.
-پیشنهاد به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای بازنگری در قوانین حمایت از مؤلفان و معیشتان و هنرمندان.

ایجاد بانک اطلاعاتی کتابفروشان

۱-پایانچه به بند ۲۲ ماده ۱۰ قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاداسلامی تقشی وزارت فرهنگ و ارشاداسلامی در نظارت بر فعالیت کتابفروشان از طریق معاونت محترم حقوقی مجلس وارتان‌های گیری واستفسار شود.

۲-ادارات ارشاداستان‌هایبرای جمع آوری و تکمیل وبه روزآوری اطلاعات کتابفروشی‌ها همکاری لازم را انجام دهند.این اطلاعات مانند کتاب اهرامهای ناشران به صورت یک سند، همه ساله منتشر شود. همکاری لازم را صورت دهند.

۳-پیشنهاد به وزارت فرهنگ و ارشاداسلامی برای راه‌اندازی نظام یکپارچه اطلاع‌رسانی در سطح استان و کشور در خصوص کتابفروشی‌ها.

۴-برگزاری جلسات مشترک و مستمر با مشارکت مجامع صنفی کتابفروشی‌ها با سؤولان ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها.

۵- تأسیس باورچی‌ها و مجموعه‌های فرهنگی، از جمله کتابفروشی‌ها به صورت مجتمعی، از طریق هماهنگی با ادارات نظریط و هماهنگی و همکاری شکل‌های صنفی.

۶- تقدیر از کتابفروشی‌های فعال و نمونه استان به مناسبت‌های فرهنگی مختلف مانند هفته کتاب.

هفته کتاب را در ترویج کتابخوانی مؤثر می‌دانید؟

یک پرسش – سه پاسخ

جعفرهای؛ ناشر: شکلات درمانی

نامه‌ای به یک دوست خیرنگار و طبقه‌کنش دوست عزیز ، خواستی درباره تأثیر هفته کتاب بر کتابخوانی چیزی بنویسم که خیلی تند و تیز هم نباشد. دنبال چیزی بودم نه تند و نه تیز، یاقم؛ شکلات‌ها خیلی هم شیرین است.

همه آنها که به طور رسمی دربارهٔ کتاب سخن می‌گویند یا می‌نویسند، نه بیشترشان، اما همهٔ آنها که کتاب را به عنوان شیئی مقدس می‌نگرند و خیلی بسیار زیاد فرهنگی‌اند و به اخلاق فرهنگی پایبند، و تیز به «هنرمندی» و «ارادندی»، در امر فرهنگ و به ویژه کتاب پایبندند، همواره از کتاب با عنوان «غذای روح» نام می‌برند و همگان را به دقت در انتخاب غذای روح خود و فرزندان شان -همگانه که به انتخاب غذای جسم‌شان توجه دارند - توصیه می‌کنند.

شاید شاید برای بسیاری از موهولان ما به دلیل کثرت استعمال، عبارت فقادی روح و معنی و بلکه ملال آن شده باشد و به معنی معاصم بسیار گسترده و زرف این عبارت توجه کافی نشانی ندانند. ملائگی از آن نکات بسیار مهم زیست‌شناختی در این باره که باید به روش هم‌نوشتگی با آن برخورد کرد این است که گرچه به‌ر وجود میکروب در برخی از غذاهای جسمی از دیدگاه علم بهداشت انگاشی وارد نیست و چه بسا برخی از غذاهای بسیار ضروری برای سلامت جسم (مثل ماست) خود از جنس باکتری هستند. اما غذای روح، باید غذایی از وجود هرگز نه میکروب و باکتری باشد. لازم است سؤولان اداره بهداشت غذای روح با انواع تجهیزات آزمایشگاهی میکروب‌های شناخته و ناشناخته را در همهٔ نمونه‌ها تشخیص دهند و به موقع اعلام خطر نمایند.

این مقدمه به این جهت لازم بود که سال‌های گذشته سؤولان امور کتاب تشخیص دادند که کتابخوانی در کشور دچار بحران شده است و روز به روز تحفتر و اغزتر می‌شود. روش‌ها و تمهیدات متنوعی را برای رونق بازار کتاب و ارتقاء سطح فرهنگی و ساحتن روح جامعه به کار گرفتند که بزگاری مراسم هفته کتاب در همین راستا کفید خورد. نامگذاری روزها، هفته‌ها و ماه‌ها از این‌های باستانی ایرانان است. در روزگار حاضر نیز این سنت پانوجه به تقصیبات روز، دست‌گیری جدید یافته و دستاوردهایی دارد از قبیل روز معلم، روز کارگر، روز مادر، روز پدر، هفته دولت، هفته کتاب و…
طبیعی است که با تأسیست فزایندهٔ وسحات مایان یک مایر فقط در یک روز یا هدهای و قدیم شامه کلی و یوسه‌ای در دست مایر جریان ندهد، چنین است امر کتابخوانی و هفته کتاب. چش‌ها و آئین‌ها تأثیراتی حیجاتی و زوگلدن دارند، به قول سؤولان فرهنگی، از آئین‌های کتاب نشاط فرهنگی حاصل می‌شود، اما حالا که مرسوم است امر فرهنگ و کتاب به روش قیاسی یا غلبه یا سنجش آید، من نیز این نشاط حاصل از هفته کتاب را با نشاط حاصل از مصرف شکلات قیاس می‌گیرم. آیا هیچ مادری کودکش را با شکلات تغذیه می‌کنند؟ در امر تغذیه، شکلات به دو کار می‌آید.

۱. مصرف پس از غذا برای کمک به هضم غذا.

۲. مصرف قبل از غذا برای کاهش اشتها.

اگر با همهٔ تمهیدات منخذه و مایع مصرفه و مراسم مطرحه روزبه روز بازار کتاب کم رونق‌تر می‌شود و مشارکان رو به کاهش نهاد، خوانندگان آن کمپای‌تر می‌شوند به این دلیل است که به جای غذا به کودک شکلات داده‌ایم. به سؤولان محترم امور فرهنگی

جهت ملاحظه این کودک که دچار سوءتغذیه است نسخه زیر تجویز و توصیه می‌شود:

مؤلفانی
روایت‌پوشان و هیدروکربوریک‌فیل آزادی بیان و تفکر مصرف‌گردد. از هرگونه معیذی جداً پرهیز شود. خصماً هر روز سه وعدهٔ ماست یکجده محجوبی باکتری‌های سرشار از پروتئنه توصیه می‌شود. انواع سوسید-پزشان از چربی‌ها و قندهای زیبار است و بسیار محتمل است بیماریا در مقاطعی دچار سکتة قلبی کنند. مصرف زیاد شکلات و بستنی از قبیل قهه کتاب، جادمان نشر، نثر، سال، کتاب نشوقی، نمایشگاه، استانی، ۲۰۰۰ نمایشگاه، نثر سال و غیره بعد از هر وعده غذا و به مقدار کم مفید است. اما مصرف آن قبل از غذا، به صورت مکرر و خصوصاً از جایگزین کردن آن با تغذیه اصولی جداً پرهیز شود. دوست خیرنگار این یادداشت نه شوخی است و نه جدلی، نه چندان شیرین و نه تند و تیز، ازگرا خوانشی آن را چابک کن، نخراستی نکن، اما در هر صورت لفظاً سانسوزش توغرا.

امیرحسین چپل تن؛ نویسنده: کتاب و درک آگاهی و زیبایی

این گرته اقدامات نمایشی هیچ تأثیری در ترویج کتابخوانی ندارد و شاید با ازافای و اعضای فراوان گفت تأثیر چندانی ندارد. گاهی وقت‌ها فکر می‌کنم بر سر تعریف کتاب و ماهیت آن میان اهل فرهنگ و مراکز تصمیم‌گیری اختلاف نظر عمده‌ای وجود دارد و گرنه آشنا کردن جوانان با کتاب و کتابخوانی امر پیچیده‌ای نیست. نمی‌توان قلمه‌های ادبیات معاصر مثل هدایت، شاملو و فروغ را به کتاب‌های درسی راه نداد و در همان حال نگران بود که چرا جوانان کتاب نمی‌خوانند. نگاه‌ها و روش‌ها را باید تغییر داد. آموزش امری غیر ایدئولوژیک است وقت کتاب‌های به خصوص سوسیدی کوچک و بزرگ چاپ می‌شود و همان کتاب‌های مخصوص درز را دیو و تلویزیون تبلیغ و به کتابخانه‌های دولتی سرازیر می‌شود و در همان حال بر سر راه انتشار بی‌بیه کتاب‌ها موانعی نیز درموتد ایجاد می‌کنند. در دیگر زبان و حتی میزبانی از کتاب امری نامعنی و طبیعی است. کتاب وسیله‌ای نیست که دولت‌ها برای تبلیغات و کنترل آن را به عهده بگیرند. کتاب برای آگاهی و درک زیبایی است.

سایماک گلشیری؛ نویسنده: تلویزیون و ۵ دقیقه درباره ادبیات معاصر

به گمان من نه هفته کتاب و حتی هفته‌های کتاب هیچ تأثیری بر فرهنگ کتابخوانی مردم نخواهد داشت. شکل بسیار جاداز از آن است که بشود آن را در یک هفته حل کرد. مشکل است که با دانش‌های به آن پرداخت هر چند پدیاها گفته‌ام، اما فکر می‌کنم باز هم باید گفت که از سین با بین می‌بایست به آدم‌ها یاد داد که کتاب بخوانند. تنها و تنها راه حل فرهنگ کتابخوانی فقط و فقط به این عامل بستگی دارد، تا سیستم آموزش ما به این سمت گرایش پیدا نکند هیچ هفته کتابی باعث نخواهد شد مردم کتابخوان بشوند. همین هفته پیش بود که از یک دانشجوی دکتری خارجی (آذربایجان شوروی) که ادبیات می‌خواند و کاره رسانه‌اش را می‌نویسد، شنیدم که گفت یکی از اسامیه‌ها ما که لازم نمی‌تأم نامش (راذف-کن) هر چند که نامی بسیار آشناست - گفته تنها ادبیات کلاسیک ماست که ارزش دارد و ادبیات معاصر از هدایت گرفته تا امروز بی‌وج و بی‌معنی است. شک ندارم که این آدم و خیلی از اسامیه دیگر هیچ چیز از ادبیات معاصر ما نمی‌دانند.

به جرأت می‌گویم حتی یک رمان معاصر، یک مجموعه داستان معاصر، یک مجموعه شعر معاصر را نخواهند آند، در حالی که

کلی رمان‌های خوب، داستان‌های کوتاه خوب و شعرهای خوب می‌توان به این آدم‌ها معرفی کرد. در تلویزیون هر هفته برنامه‌ای پخش می‌شود به اسم «نوه مجری برنامه هر هفته یکی از داوڑهای قرآنی را دعوت می‌کند و یک به یک با کتاب‌شان شروع می‌کنند به صحبت کردن دربارهٔ قرآنی‌های که در هفته اخیر برای آن‌ها شده است. هر کدام از صحه‌ها را چندین و چند بار نشان می‌دهند و داوڑها و باقی کارشان‌شان صحبت مضمعی می‌کنند. تلویزیون پر است از این برنامه‌ها. آن وقت هفته قبل به من زنگ زدند که بروم در یکی از برنامه‌های تلویزیون دربارهٔ ادبیات معاصر بین سه تا پنج دقیقه حرف بزنم. آن هم ساعت ۱۲ شب که نصف پیشتر مردم در خوابند یا کافی است بیچ را دیو را باز کنید و برنامه‌ای است به نام جوان، در نصف پیشتر این برنامه شروع می‌کنند به صحبت کردن دربارهٔ روشنفکری آن هم با طریقی که هیچ گونه ارزشی ندارد و بعد هم هزار نفر به این برنامه زنگ می‌زنند که چه برنامه خوبی است. نمی‌تأم چرا که نفری نیست که بگوید این برنامه هیچ محتوایی ندارد. از همه اینها گذشته کافی بود یک فیلم قیاس از آثار ادبی پخش می‌شد. مثلاً فرور و تعب جین اوستین یا راما یا آوته گین از پورنگن. شکی نیست که فردا مردم راه می‌افتند می‌روند این کتاب‌ها را تهیه می‌کنند. باز هم حرفم را تا گرمی کنم، باید از مدارس و دانشگاه‌ها شروع کرد. همانقدر که برای قرآنیال هزینه در نظر می‌گیرند، باید برای فرهنگ مردم پول خرج کنند. مردم نه با یک هفته یا با چندین و چند هفته کتابخوان نمی‌شوند. خنده دارد است؛ مردم که هفته در سال یادشان بیفتد که باید کتاب بخوانند.

جعفرهایمی

امیرحسین چپل تن

سایماک گلشیری

شماره ۱۵۷
پنج شنبه ۲۰ آذر ۱۳۸۲
کتاب هفته
روزگاری که کتاب

نمایشگاه کتاب استان تهران در سال ۱۳۸۶

نمایشگاه کتاب استان تهران در سال ۱۳۸۶

نمایشگاه کتاب استان تهران در سال ۱۳۸۶

در آخرین روزهای یازدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی که از ۱۵ آذر (شششنبه گذشته) شروع شده، فرصتی دست داد تا از سؤزلان ارشد ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۹ استان کشور در مورد هفته کتاب در سراسر ایران سؤالی پرسیم: «مهمترین ویژگی‌ها یا برنامه‌های هفته کتاب «اسمال» در استان شما چه بود؟»

به این سؤال عمدتاً معاونان فرهنگی ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاونان امور کتابخانه‌های استان‌های کشور پاسخ گفته‌اند. دقت در پاسخ‌ها، بویژه در مورد شهرها و استان‌هایی که برنامه‌های جدید و جالبی در هفته کتاب داشته‌اند، مخاطبان عام و خاص (بویژه برنامه‌ریزان و برگزارکنندگان ستاد مرکزی هفته کتاب) را با پتانسیل‌ها و استعدادهای بالقوه‌ای آشنا می‌کند که آگاهی از آنها در برنامه سال‌های بعد مفید است.

لازم به ذکر است که قصد داشتیم برنامه‌های مهم هر ۲۸ استان کشور را پوشش دهیم اما عمدتاً به دلیل تنگی وقت موفق به برقراری تماس با ادارات ارشاد آنها نشدیم ضمن آنکه برنامه‌های برخی استان‌ها را قبلاً به طور کامل در شماره‌های قبل نشریه درج کرده‌ایم با این حال آماده‌ایم چنان چه استان‌های دیگر نیز برنامه‌های متفاوت و نوآورانه‌ای داشته باشند مجدداً پوشش دهیم.

اردبیل کتاب های جدید

باسر محمدپور (معاون امور کتابخانه‌ها)

اسمال موفق شدیم علاوه بر مرکز در تمامی شهرهای استان اردبیل کتابخانه‌های کتابخانه‌های جدیدترین کتاب‌ها را عرضه کردیم با موضوعات گسترده و متنوع. این کتاب‌ها که بالغ بر ۶۰۰۰ عنوان بودند در تمام استان با ۵۱۵۵ درصد تحقیق عرضه شدند. از دیگر اقدامات ویژه هفته کتاب اسمال در استان اردبیل اطلاع رسانی و تبلیغات خوب از طریق صدا و سیمای استان، نشریات محلی، پوستر و پلاکارد و…ایرد که در بعضی موارد آنها حتی به محوالتی کتاب‌ها هم پرداخته شده بود.

پوشین همت ناشران بومی

پوران اسماعیلی (کارشناس امور فرهنگی -واحد چاپ و نشر)
مهمترین ویژگی‌های هفته کتاب اسمال پوشین به نسبت سال‌های قبل، همت ناشران پوشینری بود که به صورت مجزا از ناشران تهران اقدام به برگزاری این مراسم کردند. در مجموع از ۲۲ ناشر فعال استان ۸ ناشر و حمت زیادی در برگزاری نمایشگاههای کتاب کشیدند.

کریمستاق هروژونک مسابقه

حمادون شهلا (معاون امور کتابخانه‌ها)

البته برنامه‌های هفته کتاب اسمال در تمام کشور به دلیل تبلیغات ناکافی به گستردگی سال‌های قبل نبود با اعتبارات اختصاص یافته کافی به نظر نمی‌رسیدولی ما طبق روال هر سال سعی کردیم سال‌ و هوای خوبی به برنامه‌ها بدیم و ۲۲ نمایشگاه ثابت و یک نمایشگاه سیار داشتیم. اما این دوره علاوه بر برنامه‌های هنری مرتبط با کتاب، هر روز یک مسابقه کتابخوانی در سطح گسترده داشتیم.

برنامه ویژه ما این بود که…

یزد توزیع مکانی نمایشگاهها

مقیدی (معاون فرهنگی و هنری)
عدم تمرکز ویژگی اصلی مراسم هفته کتاب اسمال بود. ما سعی کردیم نمایشگاهها و برنامه‌ها را در نقاط مختلف به شکل گسترده و به منجمع در یک محل برگزار کنیم. در ضمن ما هر روز نمایشگاه سیاری در یکی از شرکت‌ها داشتیم.

همدان مشارکت فعال تعاونی ناشران

عبادی (معاون فرهنگی و هنری)
برگزاری بیش از ۱۶۰ نمایشگاه در مجتمع‌ها و کتابخانه‌ها، بخشی از برنامه‌های ما در هفته کتاب بود اما ویژگی برنامه‌های اسمال حضورفعال تعاونی ناشران به عنوان یک شکل مردمی و خصوصی در برپایی نمایشگاه بزرگ استانی بود.

خراسان با همکاری ناشران و کتابفروشان

مصمدرضا آشتی (معاون امور کتابخانه‌ها)
تشکیل نمایشگاه کتاب در کلیه ۱۲۰ باب کتابخانه‌های استان همراه با عرضه کتاب‌هایی که از اول سال تاکنون به دستمان رسید و نیز برگزاری نمایشگاه کتاب در کلیه شهرهای استان خراسان با همکاری ناشران و کتابفروشان، ویژگی مهم برنامه‌های اسمال ما بود. همچنین در همه کتابخانه‌های استان به مدت سه روز نشست‌های فرهنگی با موضوعات کتاب و کتابخوانی و دانشگاه، «کتابخوانی و خانوادده و کتابخوانی و دانش آموز» برگزار کردیم.

اهدای کتاب به کلیه کتابخانه‌های عمومی و کتابخانه‌های مساجد، مدارس و…، طرح میزبان کتاب برگزاری جشن کتاب در کلیه شهرهای استان و مسابقه کتابخوانی (با همکاری بخش خصوصی) به مناسبت سال نهفتست خدمت‌رسانی به مردم نیز از دیگر برنامه‌های ما بود.

گیلان همایش کتاب سال استان

علاالدین محمدی میخونی (رئیس اداره امور فرهنگی، مطبوعاتی، تبلیغاتی و انتشاراتی)

اگر به خاطر داشته باشید سال گذشته برای اولین بار در کشور، استان گیلان همایش «کتاب کودک و نوجوان» را در هفته کتاب برگزار کرد. اسمال نیز نمایشگاهی از آثار نویسندگان، مترجمان، مؤلفان و ناشران استان از ۱۸ آذر در مجتمع خاتم‌الانبیاء، شهر رشت برگزار کردیم که در آن از میان آثار به نمایش درآمده، به محققی که اثرش را براساس یافته‌های پژوهشی خودش، منتشر کرده، هدیه ویژه‌ای داده‌ایم. همچنین از نویسگان (ارزندگان اولین اثر ترجمه یا تألیفی) در مراسم ویژه‌ای تجلیل کردیم. اما مهمترین برنامه ما همایش انتخاب کتاب برتر سال استان گیلان بود که برای اولین بار برگزار شد.

کبکلیو به و پویراحمد به خاطر کمبود اعتبار

سیدمجید پویز (معاون فرهنگی و هنری)
۲۲ نمایشگاه کتاب و چند مسابقه کتابخوانی برگزار کردیم. اما به دلیل کمبود اعتبار نتوانستیم آن طور که دلمان می‌خواهد برنامه‌ها را اجرا کنیم.
گلستان: تبلیغات و حجم گسترده تر
رضا تصویلو (معاون فرهنگی و هنری)

برنامه‌های اسمال ما با قوت بیشتر، گسترده تر و اطلاع رسانی وسیع تری با استفاده از امکانات صدا و سیما و هفته‌نامه‌های محلی استان برگزار شد. مثل برگزاری دو نمایشگاه در مرکز استان در محلی مناسب (مثلاً پارک شهر کرگان).
سمنان: همسویی همه دستگاهها

سیدکمال موسوی (معاون فرهنگی و هنری)

ویژگی اسمال برنامه‌های هفته کتاب در استان ما، تشویق و تبلیغ فرهنگ کتابخوانی به قشر جوان و دانشگاهی و همسو شدن همه دستگاههای فیربط در برگزاری برنامه‌ها بود.

لرستان: کردهمایی کتابداران استان
بهاروند (معاون فرهنگی و هنری)

دو برنامه جدید در کنار نمایشگاههای کتاب داشتیم، یکی بحث و گفت‌وگو و پرسشی و پاسخ در سراسر اهل قلم با حضور اهالی کتاب بود و دیگری کردهمایی دوروزه کتابداران استان لرستان با حضور آقای ملک احمدی که طی

آن از اهل قلم و خادمان فرهنگ تجلیل شد.

چهارمحال و بختیاری: گسترش نمایشگاهها در شهرها

حبیب‌الله نوبختی (معاونت فرهنگی و کارشناس پژوهش)
برنامه‌های اسمال ما منسبت به سال‌های قبل تفاوت زیادی نداشت. فقط اسمال نمایشگاههای کتاب در شهرهای بیشتری برگزار شد.

سمنان: رابع احمدغنی (معاون امور کتابخانه‌ها)

ویژگی مهم و اصلی هفته کتاب اسمال در زنجان دعوت و مشارکت کلیه کتابفروشان و نویسندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای در نمایشگاهها بود. ضمن اینکه اسمال از ناشران استان بیش از ۱۵۰۰۰ عنوان کتاب در نمایشگاهها عرضه شد. ما اسمال توجه ویژه‌ای هم به روز «کتاب، امام و انقلاب اسلامی» داشتیم.

قارص: مؤلف و نقدمؤلف

عباس بیاتی (معاون فرهنگی)

اسمال توجه ویژه‌ای ما به مؤلف و نقد مؤلف بود.

مرکز: اهدای کتاب به ترمینال‌ها

ابوالقاسم کلاقری (مسئول چاپ و انتشارات اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان)

ما اسمال از ناشران خواستیم عنوان‌های بیشتری در نمایشگاهها عرضه کنند که در نتیجه توانستیم با ۵۰ تاشر نمایشگاه‌هایمان را برگزار کنیم.

البته معلمان هم در قالب تهرهای دانش آموزی اسمال آموزش رای به نمایشگاه می‌آوردند.

اهدای کتاب و بین کتاب به ترمینال‌ها، بیمارستان‌ها، مدارس، مراکز شهر و نیز اماکن صنعتی مثل مطب‌ها و آرایشگاهها از دیگر برنامه‌های ما بود.

آذربایجان شرعی و ویژگی خاصی نداشت!

محمد پیر پور (معاون فرهنگی)
برنامه‌های هفته کتاب اسمال در استان ما منسبت به گذشته متأسفته ویژگی خاصی نداشت. البته فقط نمایشگاههای کتاب در مدارس گسترده تر بود که این مورد در کل کشور هم صادق بود.

ایلام: ۳۰ میلیون برای مدارس

محمدحسین غفالی (معاون امور کتابخانه‌ها)
برگزاری نمایشگاههای کتاب در مدارس استان ما به ۳۳۰ مترمربع در کل شهرها رسید و تقریباً حدود ۳۰ میلیون تومان کتاب برای مدارس در نظر گرفته شد.

از ۶۰ دفتر از خادمان نشر نیز از دیگر برنامه‌های ما بود.

اصفهان: ۴ همایش برای روز کتابدار

سپهرضا طباطبایی (معاون فرهنگی و هنری)
برگزاری جایزه ادبی در حمایت از مؤلفان و تدویندگان، نمایشگاه تخصصی دانشگاه اصفهان تجلیل از فرهنگیان اهل قلم و از همه مهمتر ۴ همایش ویژه برای روز کتابدار مهمترین برنامه‌های اسمال ما بودند.این همایش‌ها روز ۴ جشن کتابخانه‌های عمومی فرهنگ و ارشاد اسلامی کتابخانه‌های تخصصی دانشگاه اصفهان کتابخانه‌های تحت پوشش شهرداری و کتابخانه‌های سازمان آموزش و پرورش برگزار شدند.

مازندران: اهدای کتاب به یفغات نامحدود

کارگرد (معاون امور کتابخانه‌ها)

اهدای کتاب به کودکان، مسابقه مقاله هفته کتاب و نشست تخصصی با دیدآوردندان، ناشران و استادان از برنامه‌های هفته کتاب در استان مازندران بود. برگزاری مسابقه مقاله هفته کتاب با عنوان «کتاب تحول در جهان امروز» و ایستگاههای نقاشی، مجسمه‌سازی و داستان‌نویسی برپا شده است که در آنها به کودکان و نوجوانان، مراجعه‌کننده بدون محدودیت تعداد دعوت مراجعه، کتاب اهدا می‌شود.